

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Význam svátků v životě Čechů

Karolína Hruběšová

Bakalářská práce

2013

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Karolína Švábová
Osobní číslo: H10296
Studijní program: B6107 Humanitní studia
Studijní obor: Humanitní studia
Název tématu: Význam svátků v životě Čechů
Zadávací katedra: Katedra věd o výchově

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím výzkumu, pomocí kvantitativního dotazování zjistit, jaký význam mají svátky pro lidi a jak je tráví, a tyto údaje pak porovnat mezigeneračně. Budu se zde zabývat jednotlivými svátky jako jsou např. Vánoce, Nový rok, Velikonoce apod. V teoretické části bakalářské práce bude uvedeno, jaký je původ těchto svátků a bude zde také uveden jejich popis. Praktická část pak bude obsahovat samotný výzkum. Mým záměrem bude zjistit od respondentů, jaké svátky rádi slaví, co pro ně znamenají a jak je prožívají. Na druhé straně budu zjišťovat, které svátky neslaví, které by zrušili a proč. Také se v této práci zaměřím na to, jaké tradice při těchto svátcích lidé dodržují a od koho tyto tradice převzali.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

JARKOVSKÝ, Jaroslav. Příběh českých Vánoc. Praha: Petrklíč, 2011. 191 s. ISBN 978-80-7229-257-8.

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. Velikonoce: původ, zvyky, hry, pohádky, návody a náměty. Praha: Rubico, 2004. 125 s. ISBN 80-7346-018-1.

TINKOVÁ, Eva. České svátky a tradice. Praha: Computer Media, 2010. 80 s. ISBN 978-80-7402-078-0.

VAVŘINOVÁ, Valburga. Abeceda Dušiček a Halloweenu. Praha: Krásná paní, 2011. 63 s. ISBN 978-80-86713-79-3.

VONDRUŠKOVÁ, Alena. České zvyky a obyčeje. Praha: Albatros, 2004. 370 s. ISBN 80-00-01356-8.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Marcela Ehlová**
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **28. března 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2013**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. října 2012

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 15. 6. 2013

Karolína Hrubešová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí své bakalářské práce, PhDr. Marcele Ehlové, za obětavý přístup a cenné rady, které mi při vypracování bakalářské práce poskytla a za veškerý čas, který mi věnovala.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a všem přátelům, kteří mě podporovali.

ANOTACE

Bakalářská práce „Význam svátků v životě Čechů“ se zabývá svátky, které jsou pro mnoho lidí jedny z těch nejnámějších – těmi jsou Vánoce a Nový rok, Velikonoce, Svatý Valentýn, Halloween a Mezinárodní den žen. Je tedy zaměřena na svátky, které se dodržovaly v minulosti a dodržují se i dnes. Tyto svátky a tradice mají i v dnešní době stále velký význam a smysl.

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím výzkumu, pomocí kvantitativního dotazování zjistit, jaký význam mají svátky pro lidi a jak je tráví, a tyto údaje pak porovnat mezigeneračně. V teoretické části bakalářské práce bude uvedeno, jaký je původ těchto svátků a bude zde také uveden jejich popis. Praktická část pak bude obsahovat samotný výzkum. Cílem bude zjistit, jaké svátky respondenti rádi slaví a co pro ně znamenají. Na druhé straně budu zjišťovat, které svátky neslaví, které by zrušili a proč. Také se v této práci zaměřím na to, jaké tradice při těchto svátcích lidé dodržují a od koho tyto tradice převzali.

Klíčová slova: svátek, tradice, zvyk

TITLE

Importance of Feast Days in Life of the Czechs

ANNOTATION

The Bachelor Thesis "Importance of Feast Days in Life of the Czechs" deals with the feast days which are the most known for many people - these are Christmas and New Year, Easter, Valentine's Day, Halloween and the International Women's Day. It is therefore focused on the feast days which were adhered to in the past and even today. Nowadays these feast days and traditions still have great importance and meaning.

The aim of this Bachelor Thesis is, through the research, using quantitative method of questioning to find out what meaning have these feast days for people and how they spend them, and then these data will be compared across the generations. In the theoretical part of the Bachelor Thesis will be introduced what is the origin of these feast days and there also will be presented their description. The practical part will contain the research itself. My intention is to find out from the respondents which feast days they celebrate and how they

experienced them. On the other hand I will find out which feast days people don't celebrate and which would cancel and why. In this Bachelor thesis I also focus on which traditions people keep to during these feast days and from whom these traditions took over.

Keywords: feast day, tradition, custom

OBSAH

ÚVOD	10
1 VÁNOCE A NOVÝ ROK	12
1.1 Historie.....	12
1.2 Štědrý den.....	13
1.3 Vánoční zvyky a obyčeje.....	13
1.4 Symboly Vánoc	14
1.5 Silvestr a Nový rok.....	17
2 VELIKONOCE	18
2.1 Původ	18
2.2 Velikonoční dny.....	18
2.3 Symboly Velikonoc.....	19
3 SVATÝ VALENTÝN.....	22
3.1 Původ a význam.....	22
3.2 Oslavy Svatého Valentýna v jiných zemích	23
4 HALLOWEEN.....	24
4.1 Původ a historie	24
4.2 Symboly Halloweenu.....	24
4.3 Zvyky a tradice	25
5 MEZINÁRODNÍ DEN ŽEN.....	26
5.1 Historie, původ a význam	26
6 PRAKTICKÁ ČÁST	28
6.1 Výzkumný problém	28
6.1.1 Stanovení cíle výzkumu.....	28
6.2 Charakteristika souboru respondentů.....	28
6.3 Předvýzkum	28
6.4 Stanovení hypotéz.....	29
6.5 Metoda sběru dat.....	30
6.6 Realizace výzkumu	30
6.7 Analýza výsledků dotazníkového šetření	30

6.8 Charakteristika respondentů	31
6.9 Interpretace dat	32
6.1.1 Vyhodnocení otázek	32
6.10 Verifikace hypotéz	45
6.11 Závěr výzkumu	51
ZÁVĚR.....	53
POUŽITÁ LITERATURA.....	55
PŘÍLOHY.....	57

ÚVOD

„Život bez svátků je jako dlouhá cesta bez hospod“ – tento výrok vyřkl antický filozof Demokritos z Abdér (přibližně 460 - 370 př. n. l.). Svátek by měl být chvílí, ve které se zastavíme a ohlédneme zpět, oslavíme život, poučíme se a pomyslíme na to, jaká bude naše budoucnost.

Svátky a tradice jsou nedílnou součástí našich každodenních životů a jsou příjemnou událostí v našich životech. Již od prvopočátku existence člověka v dějinách je možné vysledovat lidskou potřebu si důležité události v životě připomenout a nadále připomínat. Neexistuje společnost, která by neměla svátky. Všechny národy a kultury všech epoch až do současnosti rozdělují čas na dobu všední a sváteční. Střídání všedních a svátečních dnů nám pomáhá čas vůbec vnímat, svátky tedy slouží jako opěrné body v čase.

Svátky jsou dny se zvláštním náboženským nebo společenským významem, které se pravidelně opakují a slaví, často podle nějakého tradičního rituálu. Tyto svátky nás obklopují během celého roku a dodržování těchto svátků a tradic je pro mnoho lidí velmi důležité. Svátky jsou slavnostním dnem, kdy se většinou nepracuje a společně se slaví. Často se však můžeme ve společnosti setkat s názory, že některé svátky jsou pouhým přežitkem doby, že by se svátky neměly slavit a že svátky jsou pro mnoho lidí stresujícím obdobím. Pro mě osobně jsou to dny rodinné pohody, klidu a také odpočinku. Právě ve sváteční dny máme možnost se vidět s rodinou a slavit s nimi tyto překrásné chvíle pohody.

Proto jsem se rozhodla, že se v této bakalářské práci budu zabývat tím, jak Češi vnímají svátky a jak je tráví. Ráda bych tímto výzkumem poukázala na to, jaký je rozdíl ve vnímání svátků u žen a mužů a jaký význam mají tyto svátky pro starší a mladší generaci.

Toto téma jsem si zvolila, protože svátky a jejich tradice jsou stále aktuálním tématem a sama velmi ráda svátky slavím a dodržuji. Osobně si myslím, že se původní význam svátků v dnešní době vytrácí a dnešní podoba je už hodně komerční. Proto mě velmi zajímá názor druhých lidí na toto zmíněné téma.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí - na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část je rozdělena do 5 hlavních kapitol podle jednotlivých svátků - těmi jsou Vánoce a Nový rok, Velikonoce, Svatý Valentýn, Halloween a Mezinárodní den žen. V těchto

kapitolách se snažím zachytit jednotlivá období uvedených svátků a tradic a popsat, co je pro každý svátek a pro každou tradici typické – například jaké jsou jejich zvyky, obyčeje či symboly.

Praktická část pak obsahuje samotný výzkum, zpracování sebraných dat a dosažené výsledky. Cílem je zjistit, jaké svátky respondenti rádi slaví a co pro ně znamenají. Na druhé straně budu zjišťovat, které svátky neslaví, které by zrušili a proč. Také se v této práci zaměřím na to, jaké tradice při těchto svátcích lidé dodržují a od koho tyto tradice převzali. Ve výzkumu použiji explorativní metodu dotazování. Osloveno bude okolo 100 respondentů a zaznamenané odpovědi budou statisticky zpracovány a vyjádřeny pomocí jednotlivých grafů.

Vzhledem k tématu práce není cílem navrhnout řešení problému, protože jde spíše o zmapování současného stavu, jaký význam mají zmíněné svátky pro Čechy.

„Život bez svátků je jako dlouhá cesta bez hospod“

Demokritos

1 VÁNOCE A NOVÝ ROK

1.1 Historie

Ačkoli jsou Vánoce pro křesťany z hlediska významnosti až za Velikonocemi, pro většinu lidí jde o nejkrásnější svátky v roce. Většina z nás slaví Vánoce jako svátek domova, rodiny - našeho „domácího krbu“. Existuje sotva nějaký jiný den, kdy by si člověk tak velmi přál být doma se svou rodinou, jako o Vánocích.

Vánoce jsou v křesťanské tradici známy jako oslava narození Ježíše Krista, ovšem ve skutečnosti máme co dočinění s původně pohanskými slavnostmi zimního slunovratu, kdy byli lidé těsně spjati s přírodou a uctívali Slunce jako životodárnou sílu (Tinková, 2010, str. 73). Dny zimního slunovratu byly odpradáva důvodem k různým oslavám, které se však postupně přesouvaly od uctívání slunce a čekání na slunovrat k tradici Vánoc, kdy se narodil Boží syn – Kristus. Teprve křesťanství tedy dalo konci roku podobu vánočních svátků.

Vánoce se slaví od 25. prosince do slavnosti Křtu Páně, tedy první neděle po 6. lednu. Tímto dnem se uzavírá vánoční období. Svátek Narození Páně se v západokřesťanském světě slavil 25. prosince (Vavřínová, 2000, str. 16). Všeobecně se Vánoce v církvi slaví od 7. století.

V křesťanství předchází vánočním svátkům čtyřtýdenní období, které se nazývá Advent. Advent je začátek liturgického roku a také přípravou na Vánoce. Začíná poslední nedělí v listopadu a končí 24. prosince, tedy na Štědrý den. Slovo „advent“ přeloženo z latiny znamená „příchod“. Byla to doba očekávání příchodu Mesiáše (Spasitele, Ježíše) na svět (Šottnerová, 2004, str. 5). V dřívějších dobách se v době adventu držel půst a lidé se věnovali modlitbám. Každou adventní nedělí se zapaluje svíčka na adventním věnci a jednotlivé adventní neděle mají svoje zažité lidové označení: železná, bronzová, stříbrná a zlatá.

1.2 Štědrý den

Štědrý den je katolický církevní svátek, který každoročně připadá na 24. prosince a v tento den se slaví narození Adama a Evy, prvních lidí, které stvořil Bůh. V našich zemích je dodnes nejoslavovanější částí vánočních svátků právě tento den, který mnozí z nás chápou jako předvečer narození Ježíše Krista. Zároveň je příležitostí k obdarovávání našich nejbližších, které projevuje vzájemnou lásku, náklonnost a vděčnost. Večerní nadílka je s tímto dnem spojena již od 14. století a symbolizuje z hlubšího pohledu štědrost Boha Otce.

V Česku je zavedena tradice, že dárky nosí pod stromeček Ježíšek. Pojem "české Vánoce" má specifický kulturní význam, jelikož český národ si v průběhu staletí vytvořil osobitou podobu vánočních svátků s neopakovatelným kouzlem.

Hlavním okamžikem tohoto slavnostního dne je štědrovečerní večeře. Tato večeře je nejvýznamnějším rodinným společným jídlem celého roku. Večeře v Čechách tradičně začíná rybí polévkou, jako hlavní chod se podává obvykle kapr s bramborovým salátem. Tato tradiční štědrovečerní večeře je nejmladší ze všech vánočních zvyků a na vánočním stole se objevila až v 50. letech 20. století (Tinková, 2010, str. 78).

1.3 Vánoční zvyky a obyčeje

Většina vánočních zvyků má svůj původ v dobách pohanských a jejich cílem bylo předpovědět budoucnost z nejrůznějších znamení. V dobách, kdy o životě a smrti rozhodovala sklizeň a plodnost domácích zvířat, se magické praktiky týkaly především zajištění dobré úrody. Věštilo se ale i o zdraví, o dětech nebo o lásce.

ROZKRAJOVÁNÍ JABLKA

U štědrovečerní večeře se při této věštbě určuje osud jednotlivých členů rodiny v nadcházejícím roce. Každý člen rodiny rozkrojí své jablko napříč. Zřetelná hvězdička jádřince přinese příští rok zdraví, štěstí a úspěch. Nepovedený jádřinec, nebo jádřinec s červem, znamená nemoc a neštěstí, jádřinec ve tvaru kříže je ještě horší - symbolizuje velké neštěstí, možná dokonce i smrt (Šottnerová, 2004, str. 35).

LITÍ OLOVA

Lití olova dříve patřilo k nejstarším vánočním zvykům, ale dnes se tento zvyk pomalu vytrácí. Lití olova se praktikuje v málokterých rodinách zřejmě i z důvodu poměrné náročnosti na vybavení.

Celý princip spočívá v tom, že nad plamenem roztavíme v lžici olovo a opatrně ho lijeme do mísy se studenou vodou, které při styku s vodou okamžitě tuhne a vytváří různé tvary. Podle tvarů, které olovo ve studené vodě vytvoří, hádáme, co nás asi čeká. Fantazii se meze nekladou.

RYBÍ ŠUPINKA

Tento vánoční zvyk se začal dodržovat až v době, kdy se na štědrovečerním stole začal objevovat smažený kapr. Pod talíř se štědrovečerní večeří se dává kapří šupinka. Po večeři se tato šupinka vloží do peněženky a nechá se tam až do příštích Vánoc. Šupiny totiž symbolizují peníze - mají nám jich přinést dostatek po celý následující rok (Frolec, 2001, str. 325). V dřívějších dobách lidé pod talíř schovávali drobnou minci, která měla stejný účel.

HÁZENÍ PANTOFLEM

Házení pantoflem je záležitostí svobodných dívek a žen. Tato tradice má odhalit mladým neprovdaným děvčatům, jestli se v příštím roce vdají. Svobodná dívka se musí na Štědrý den postavit zády ke dveřím a přes rameno hodit svůj střevíc. Míří-li střevíc špičkou ke dveřím, bude svatba, špička střevíce v opačném směru znamená ještě nejméně rok zůstat bez manžela.

1.4 Symboly Vánoc

I když k vánocům nepatří příliš mnoho symbolů, tak jako znaky vánočního času můžeme zmínit nejdůležitější a nejznámější symboly Vánoc - vánoční stromeček, dále pak betlém, jmelí či vánoční koledy.

VÁNOČNÍ STROMEČEK

V současné době by si asi jen málokdo uměl představit Vánoce bez nazdobeného jehličnanu – obvykle smrku, borovice či jedle. Nechybí snad v žádné domácnosti a v předvánočním čase se bez něho neobejdou ani slavnostně vyzdobené výlohy. Staví se na Štědrý den a lidé si pod ním rozdávají vánoční dárky.

„Přestože je stromeček neodmyslitelnou součástí Vánoc, k jeho masovému rozšíření došlo zhruba v posledních dvou tisíciletích. Ani předtím však nebyl zcela neznámý – strom jako symbol nového života se objevil už u pohanů a jako takový přetrvával i do středověku“ (Tinková, 2010, str. 76).

Je pravdou, že úplně přesný původ jehličnatého vánočního stromečku, není úplně jistý, ale traduje se, že byl zvolen z toho důvodu, že propojuje 3 základní části světa. Jeho kořeny značí Peklo, kmen symbolizuje Očistec a jeho větve znamenají Nebe. Dalším důvodem, proč byl vybrán zrovna jehličnatý strom, byla skutečnost, že je věčně zelený a neopadavý, což má symbolizovat věčný život (Šottnerová, 2004, str. 10).

V současné době se začaly v domácnostech objevovat jehličnany v květináčích, které se po Vánocích přesadí ven do země. Ve větší míře se také rozšířilo používání umělých stromků. Naštěstí je však hodně těch, kterým připadají kýčovité a raději si ozdobí tradiční, voňavý, zelený a především živý vánoční stromeček.

BETLÉM (JESLIČKY)

V období vánočních svátků se na mnoha místech také objevuje betlém, tedy zpodobnění Kristových prvních dní po narození. Zpravidla jde o jesličky umístěné ve chlévě, kde se Ježíš narodil, okolo něhož stojí nejrůznější postavičky, které Ježíškovi přinášejí nejrůznější dary.

Tradice stavění betlémů je starší než zdobení stromečku. Založil ji František z Assisi, kdy v roce 1223 při oslavě narození Krista postavil v jeskyni živé jesle se zvířaty a lidmi. Tato tradice se rozšířila do celého světa (Vaclík, 1994, str. 13).

„Pokud jde o betlémy, drží Česko jedno zajímavé prvenství – v muzeu v Jindřichově Hradci jsou umístěny největší mechanické jesličky na světě, takzvaný Krýzův betlém. Jeho autor Tomáš Krýza na něm pracoval prakticky celý život, přičemž stihl zhotovit 1398 figurek, z nichž 133 je pohyblivých. Pro tuto unikátnost byl betlém roku 1998 zapsán do Guinnessovy knihy rekordů“ (Tinková, 2010, str. 77).

JMELÍ

Jmelí k Vánocům neodmyslitelně patří. Bylo kdysi součástí i pohanských obřadů a je mu přisuzována magická moc. Jmelí roste vysoko na stromech, které opadají, avšak ono jmelí zůstává stále zelené. Dozrává v zimě, kdy nedozrává téměř nic a jeho plody vypadají jako perly. Jmelí zavěšené v domě přináší dovnitř štěstí a lásku a ochraňuje proti zlým čarodějným silám a duchům. Dále se kouzelná moc zvyšuje, pokud jmelí nebylo zakoupeno, ale darováno. Políbení pod jmelím na Štědrý den má zajistit lásku až do příštích Vánoc a podle Keltů líbání pod jmelím zajišťuje také plodnost.

KOLEDY

Vánoční koledy opět neodmyslitelně patří k českým vánocům. Vánoční koledy se zřejmě vyvinuly z obřadních zpěvů, jimiž pohané doprovázeli své rituály. Koleda je píseň, ale i dar, který koledník dostává. V koledách se vzpomíná na narození Ježíška, ale také se v nich vyslovují přání všeho dobrého v nastávajícím roce.

Původ názvu „koleda“ není přesně znám, ale obvykle se uvádí, že vznikl z latinského slova *calendae* (kalendy), jímž se původně označovaly první dny v měsíci. Slované pak název použili pro dny zimního slunovratu.

Oblíbená a zároveň nejznámější koleda „Narodil se Kristus Pán“ vznikla z latinské duchovní písně *Ave hierarchie coelestis* (Buď pozdraveno, kněžstvo nebeské). Koleda se stala symbolem vánočních svátků.

TEXT PÍSNĚ

Narodil se Kristus Pán, veselme se,
z růže kvítek vykvet nám, radujme se,
z života čistého, z rodu královského
nám, nám narodil se.

Člověčenství naše, veselme se,
ráčil vzíti na se, radujme se,
z života čistého, z rodu královského
nám, nám narodil se.

Jenž prorokován jest, veselme se,
ten na svět poslán jest, radujme se,
z života čistého, z rodu královského
nám, nám narodil se.

Goliáš oloupen, veselme se,
člověk jest vykoupen, radujme se,
z života čistého, z rodu královského
nám, nám narodil se.

1.5 Silvestr a Nový rok

Poslední prosincový den je v římské liturgii zasvěcen památce papeže Silvestra I. Dnes tolik oslavovaný svátek se původně nespojoval s žádnými zvláštními zvyky a obyčejí (Vavřínová, 2000, str. 161).

Silvestrovské oslavy (nebo také Silvestr) se konají vždy poslední den (resp. poslední večer) v roce – 31. prosince. Nejedná se o státem uznávaný svátek a z pohledu kalendáře jde vlastně o běžný všední pracovní den. Stejně jako Vánoce, čerpá Silvestr z historie našich pohanských předků. Dneska asi nikdo nevnímá silvestrovskou oslavu jako oslavu slunovratu a nevzdává hold Slunci. Slaví se prostě konec našeho kalendářního roku, oslavujeme své úspěchy, zapíjíme své dobré i špatné dny roku, které nás opouští. Zároveň se těšíme a doufáme, že celý příští nový rok přinese naději a že se nám bude dařit o něco lépe.

„Jedním z prastarých zvyků je posílání novoročních přání. Jejich předchůdcem byla malovaná a často veršovaná přání, která posílali učitelé vrchnosti, městským radám a všem, od kterých mohli očekávat nějaký peněžitý dar nebo alespoň přízeň“ (Vondrušková, 2004, str. 24).

V moderní době se již ale často nesetkáme s klasickými papírovými novoročenkami, neboť je nahradily SMS zprávy či novoročenky v elektronické podobě. Podstata přání do nového roku však zůstává stejná, jedná se hlavně o přání zdraví a štěstí.

Nový rok neboli svátek začátku nového roku připadá podle celosvětově nejrozšířenějšího gregoriánského kalendáře na 1. leden. První den v roce je ve většině států dnem pracovního klidu a bývá radostně vítán bouřlivými Silvestrovskými oslavami. Mezi lidmi je také velmi rozšířené rčení: „Jak na Nový rok, tak po celý rok.“ Proto si lidé dávají různá předsevzetí, že od prvního ledna přestanou kouřit nebo že se pokusí změnit svou postavu, svou práci, postavení v zaměstnání či osobní vztahy.

Pro naši zemi má však ještě jeden význam – 31. 12. 1992 zanikl společný stát Čechů a Slováků a 1. 1. 1993 vznikly dva státy nové – Česká republika a Slovenská republika. Tento „Den obnovy samostatného českého státu“ se však jako státní svátek slaví až od roku 2001.

2 VELIKONOCE

2.1 Původ

Většina náboženských svátků má kořeny v pohanské tradici a nejinak je tomu v případě Velikonoc. Tyto svátky bývaly v minulosti významnější než Vánoce. Velikonoce jsou nejdůležitějším svátkem křesťanské církve. Jsou spojené s památkou umučení a vzkříšení Ježíše Krista. Velikonoce jsou především vzpomínka na jeho zmrtvýchvstání. K tomu podle křesťanské víry došlo třetího dne po jeho ukřižování. Kristovo ukřižování se událo okolo roku 30 či 33 v blízkosti významného židovského svátku Pesach. Jméno Velikonoc je odvozeno od Velké noci (noc, kdy vstal Ježíš Kristus z mrtvých).

„Silnou tradici měly Velikonoce již v době předkřesťanské. Prapůvodně tento svátek souvisel se svátkem nomádských pastýřů a byl spojen s obětováním mladých zvířat, především beránka. Měl pravděpodobně návaznost na židovský sedmidenní svátek Pesach, kterým si lidé připomínali vysvobození z egyptského zajetí“ (Šottnerová, 2004, str. 6).

Velikonoce se slaví vždy po jarní rovnodennosti, první neděli po jarním úplňku, což znamená, že tento svátek připadá každý rok na jiné datum. Jde tedy o takzvané „pohyblivé svátky“. Tímto stanovená velikonoční neděle může být v rozmezí dat od 22. března do 25. dubna.

2.2 Velikonoční dny

Velikonoční stálý cyklus začíná Popelční středou, po níž následuje čtyřicetidenní postní doba. Připomíná se tím čtyřicet dnů, po které se Ježíš postil v poušti. Neděle jsou však z půstu vyjmuty.

Znamé velikonoční dny spadají do takzvaného Svatého neboli Pašijového týdne, při němž si křesťané připomínají smrt a vzkříšení Ježíše Krista. Název „Pašijový“ je odvozen od toho, že v tomto týdnu se četly takzvané pašije – vyprávění o Kristově utrpení a smrti (Tinková, 2010, str. 19).

Jsou to dny očisty skutečné i symbolické, dny střídmosti, půstu, klidu, ticha i mlčenlivosti a soustředění. Svatý (Pašijový) týden začíná Květnou nedělí, kdy křesťané slaví příchod Ježíše do Jeruzaléma a končí nedělí velikonoční o sedm dní později. Tento týden dále

zahrnuje Škaredou středu, Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílou sobotu. Po neděli velikonoční následuje Pondělí velikonoční.

Na Zelený čtvrtek oslavují křesťané poslední večeři Ježíše s apoštoly. Při této večeři rozdělával chléb a víno jako „své tělo a svou krev“ a přikázal jim, aby to opakovali na jeho památku. Tak vzniklo křesťanské slavení a svátost eucharistie. Příštího dne, o Velkém pátku, se připomíná Ježíšovo ukřižování. Na Bílou sobotu se v západní církvi koná tzv. "bdění u Božího hrobu" a třetího dne, na Boží hod velikonoční, vstal Ježíš podle Bible z mrtvých.

2.3 Symboly Velikonoc

Velikonoce kromě připomínky umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista jsou stále chápány i jako oslava jara, nového života a zdraví. Mezi nejznámější symboly Velikonoc patří pomlázka, vejce – nejtypičtější symbol, který představuje nový život, zrození a je symbolem plodnosti, dále například beránek, zajíček a kříž.

POMLÁZKA

Pomlázka je dodnes živou tradicí a zároveň jedním z hlavních symbolů Velikonoc. Chosení s pomlázkou nebo na pomlázku patří v našich zemích k nejstarším velikonočním obyčejům. Pomlázkou se označuje svazek vrbových proutků, kterým chlapci a muži šlehají mladé dívky a ženy. Tyto pruty mají životadárnou, omlazující a uzdravující sílu (Šottnerová, 2004, str. 13).

Podle tradice muži při hodování pronášejí koledy. Nejznámější velikonoční koledou je tato krátká říkanka: "*Hody, hody doprovody, dejte vejce malovaný, když nedáte malovaný, dejte aspoň bílý, slepička vám snese jiný...*"

Se slovem pomlázka je také spojováno tzv. pomlázkové právo. Pro chlapce a muže začíná toto právo o půlnoci z neděle na pondělí a v pondělí odpoledne je to už „ženské pomlázkové právo“, kdy ženy a dívky mohou oplácet šleháním zelenými pruty, upletenou pomlázkou anebo poléváním vodou.

BERÁNEK

Beránek je společně s vajíčkem nejcharakterističtějším symbolem Velikonoc, a to jak v křesťanské, tak i židovské tradici. Beránek je ztělesněním čistoty a nevinnosti v mnoha zemích.

Beránek je jedním z nejstarších a nejčastěji užívaných křesťanských symbolů, jeden ze symbolů Ježíše Krista, který je podle křesťanské víry beránkem, obětovaným za spásu světa (Zindelová, 2011, str. 12). Podle Bible byl obřadním pokrmem Židů před jejich odchodem z Egypta. Beránek se také stal tradičním pokrmem o velikonočních svátcích.

ZAJÍČEK

Přestože postavička zajíce patří k nejmladším symbolům velikonočních svátků, je dnes oblíbeným symbolem Velikonoc ve většině zemí. Zajíc je spojován s Měsícem (žije totiž v noci a spí ve dne) a jeho obydlí pod zemí je dáváno do spojitosti s matkou Zemí (Toufar, 2001, str. 69).

Zajíc je v křesťanské tradici považován za symbol Ježíše Krista. A také v mimoevropských civilizacích měl zajíc podobnou úlohu – symbolizoval vykupitele.

VAJÍČKO ČI KRASLICE

Vajíčko je nejstarší symbol plodnosti, úrody, nového a stále se opakujícího života a vzkříšení, neboť samo zárodek života obsahuje. Je jedním z nejtypičtějších atributů Velikonoc po celém světě. Vajíčko je o Velikonocích odměnou koledníkům, darem a předmětem zdobení. Vajíčka jsou buď plná a barevná, nebo i prázdná vyfouknutá vejce, která slouží především jako dekorace.

„Traduje se, že když Ježíš putoval se svatým Petrem světem, zastavili se na jednom statku a požádali o křajíček chleba. Hospodyně však žádný neměla, vzala proto vejce a upekla je v horkém popelu. Po odchodu pocestných chtěla uklidit skořápky a zjistila, že se proměnily ve zlato“ (Zindelová, 2011, str. 31).

KŘÍŽ

Z latinského slova *crux* označuje popravčí nástroj. Kříž je nejdůležitějším z křesťanských symbolů, protože Kristus byl odsouzen právě ke smrti ukřižováním. Tento trest patřil k trestům nejvíce krutým a ponižujícím a sloužil k popravě zločinců, otroků a politických buřičů.

Stal se symbolem věčnosti a především symbolem propojení božského (svislé rameno) a pozemského světa (vodorovné rameno).

3 SVATÝ VALENTÝN

3.1 Původ a význam

Svátek svatého Valentýna (zkráceně také Valentýn) se slaví 14. února jako den všech zamilovaných. Jedná se o jeden z nejrozšířenějších svátků na celém světě. V tento den si partneři kupují dárky, květiny či sladkosti, případně si posílají zamilované dopisy a pohlednice - nejčastěji ve tvaru srdce jako symbolu lásky.

Podle legendy se tento svátek slaví na počest kněze Valentina. Legenda o Sv. Valentinu spadá do doby vlády římského císaře Claudia II. (3. století našeho letopočtu). Svatý Valentin byl římský kněz, který neuposlechl dekret vydaný císařem Claudiem o zákazu sňatků a dál tajně oddával zamilované páry. Císař Claudius II. tyto sňatky zakázal proto, aby získal více mladých mužů do armády. Za tyto činy byl Valentin dne 14. února roku 269 popraven. Před popravou však ještě stihl napsat milostný dopis a tak zřejmě vzniklo první valentýnské přání. Legenda vypráví, že se do uvězněného Valentina zamilovala žalárníkova dcera a on jí zanechal dopis podepsaný „S láskou Tvůj Valentin“. Tato větička přežila staletí a dodnes se používá místo podpisu. Když křesťanská církev nabyla v Římském císařství moc, udělala z něho svatého (Vavřínová, 2012, str. 54).

V Itálii byla úcta k Valentinovi tak rozšířená, že hned po jeho smrti mu byla postavena v Římě bazilika. Tento kostel byl sice později zbořen, ale v jeho ruinách se našly zbytky staré kamenné desky, na nichž byl dlouhý chvalozpěv na Svatého Valentina, který nechal do kamene vytesat papež, který žil ve stejné době jako Valentin (Schauber, Schindler, 2009, str. 102).

Oslavy zamilovaných se však připomínají již z doby dávno před sv. Valentýnem. Svátek je pravděpodobně odvozen od svátku Lupercalia slaveném ve starověkém Římě. V předvečer tohoto dne byly do „urny lásky“ vkládány mladými dívkami lístky se svými jmény. Mladíci si následně z "osudí" losovali tyto lístečky. Dívka, jejíž jméno se na lístku objevilo, se měla stát v následujícím roce jeho vyvolenou (Vondrušková, 2004, str. 78).

Mezi symboly oslavy svatého Valentýna v Čechách patří rudé růže, večere pro dva či romantická procházka po městě, srdce, květiny a holubičky.

3.2 Oslavy Svatého Valentýna v jiných zemích

V této podkapitole se v krátkosti podíváme na to, jak se slaví svátek Svatého Valentýna v jiných zemích jako je Anglie, Skotsko, Spojené státy Americké a Francie.

ANGLIE

Anglický Valentýn je odlišný od amerického. V Anglii se tradovalo, že 14. února si ptáci volí své partnery. Holubi a holubice jsou známí tím, že si volí partnera na celý svůj život, stejně jako labuť. Proto je tedy hlavním symbolem svátku zamilovaných v Anglii holubice nebo labuť jako znak dlouhotrvajícího svazku a věrnosti (Vondrušková, 2004, str. 78).

SKOTSKO

Ve Skotsku se každoročně pořádá festival, na kterém si mladí lidé losují z klobouku jméno svého „Valentýna“ nebo „Valentýnky“. S tímto partnerem pak protančí následující večer. Podle dalšího skotského zvyku se vaším „Valentýnem“ nebo „Valentýnkou“ stane první člověk, do kterého ten den náhodou narazíte na ulici.

SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ

U nás svátek zamilovaných slavíme jen „v páru“, zatímco v Americe je to svátek na oslavu lásky mezi partnery, rodinou i přáteli. Tento svátek zde má dlouhou tradici. První valentýnská přáníčka zde byla vyrobena v 19. století. Přání se malovala ručně na papíře ze zámoří a zdobila se ornamenty, korálky, mořskými škeblemi, sušenými květinami, šiškami a různými bobulemi a semínky.

FRANCIE

Francouzské ženy mají na svatého Valentýna jedinečnou příležitost jak dostat manžela nebo přítele do kuchyně. Mezi jednu z tradic v zemi elegance, šarmu a lásky totiž patří zvyk, že muži vaří ženám slavnostní večeři. Jako dárek ženy většinou najdou v krabičce šperk či spodní prádlo. O originalnost v této zemi nejde, důležité je především projevit partnerovi lásku (Vavřínová, 2012, str. 50).

4 HALLOWEEN

4.1 Původ a historie

Tento anglosaský lidový svátek se slaví v noci z 31. října do východu slunce 1. listopadu, tedy den před Svátkem všech svatých a Dušičkami. Počátek obou svátků spadá do období středověku.

„Odkazují na oslavy konce roku, úctu k duším předků i nebezpečí spojené s kultem zemřelých“ (Vavřínová, 2011, str. 4).

Halloween má kořeny v prastaré tradici Keltů, kteří se takto loučili s létem. Podle legendy lidé v dávných dobách věřili, že v noci z 31. října na 1. listopad se domů vrací duše zemřelých a vyhledávají pomoc příbuzných, aby jim pomohli překročit onu hranici do země mrtvých, kde vládá bůh mrtvých Anwynn. Aby duchové viděli na cestu, lidé jim svítili svítilnami z vydlabaných řep. Převlékali se do starých hadrů a malovali si obličej, aby byli ochráněni před zlými duchy. Dnes se místo řepy používají dýně, neboť jich roste víc (Vondrušková, 2004, str. 244).

Název tohoto svátku vznikl zkrácením anglického „All-Hallows-eve“, tedy „Předvečer slavnosti Všech svatých“. Halloween vznikl z předkřesťanského keltského svátku Samhain – obdoby našeho Nového roku. Svátek se slaví většinou v anglicky mluvících zemích, převážně v USA, Kanadě, Velké Británii, Irsku, Austrálii, Novém Zélandu aj. V České republice se však nejedná o tradiční svátek a mnohým lidem tento svátek nic neříká.

4.2 Symboly Halloweenu

Tradičním a zřejmě nejvíce známým symbolem Halloweenu je vydlabaná dýně s vyřezanými obličejem se svíčkou uvnitř, která se nazývá Jack – o' - Lantern (lantern z angl. lucerna). Původně byly tyto lucerny vyřezávány buď z tuřínu, brambor nebo červené řepy a vkládaly se do nich žhavé uhlíky či svíčky. Tyto lucerny představovaly duše zemřelých milovaných bytostí a bývaly umístěny v oknech nebo na verandách, aby vítaly pozůstalé. Také sloužily jako ochrana proti zlým skřítkům.

K dýním se váže stará irská pověst „O opilci a šprýmaři Jackovi“, kterému se povedlo přelstít ďábla poté, co mu za skleničku alkoholu slíbil svou duši. Jack totiž přemluvil pekelníka, aby vylezl do větví jabloně, a potom rychle vyryl do kmene znamení kříže. Kvůli

tomu ďábel nemohl slézt. Jackovi pak už jen stačilo, aby lapenému čertovi velkoryse nabídl, že mu pomůže na zem – pokud se nikdy on, pozemský hříšník, nedostane do pekla. Jenže když Jack umřel, v nebi ho nechtěli. Měl příliš mnoho hříchů. Ovšem nepustili ho ani do pekla. Od té doby Jackova duše bloudí po světě a temnotu si ozařuje jediným žhavým uhlíkem, který mu ďábel ponechal. Aby uhlík déle vydržel, vkládá si ho Jack do svíčky z vydlabané dýně.

Dalšími symboly Halloweenu jsou například duchové, netopýři, kostlivci, černé kočky či oheň. Tradiční trojicí halloweenských barev je černá, fialová a oranžová.

Oranžová a černá jsou s Halloweenem spojovány proto, že oranžová je symbolem podzimní sklizně a černá je spojována s temnotou a se smrtí.

4.3 Zvyky a tradice

Dnes se Halloween odehrává hlavně jako zábava ve znamení masek a převleků, a to co nejrůznějších. O Halloweenu se koledníci oblékají do strašidelných kostýmů a chodí od domu k domu s tradičním pořekadlem „*Trick or treat*“ (ve volném překladu z anglického jazyka znamená „*Koledu, nebo vám něco provedu*“) a „koledují“ tak o sladkosti.

Prostřednictvím převleků si připomínají, že o poslední říjnové noci je hranice mezi světem živých a mrtvých velmi tenká (Vavřínová, 2011, str. 10).

Součástí halloweenských oslav jsou nejrůznější společenské hry. Mnohé z nich nejspíš pocházejí z dob, kdy měl svátek podobu rituálního poděkování za úspěšnou sklizeň. Nejoblíbenější hrou je „bobbing for apples“ (v překladu z anglického jazyka znamená dosáhnout na jablko), kdy děti loví pomocí úst jablka plovoucí v kádi plné vody, s rukama svázanými za zády.

Další tradicí je tzv. Halloweenský průvod. Ve městech je obvykle uspořádán průvod v maskách (angl. Halloween Parade). Každý ze zúčastněných se snaží mít tu nejoriginálnější a nejstrašidelnější masku. Jedním z nejznámějších organizovaných průvodů je newyorský The Village Halloween Parade (Hoňková, 2008, str. 23).

5 MEZINÁRODNÍ DEN ŽEN

5.1 Historie, původ a význam

Mezinárodní den žen (dále jen MDŽ) se každoročně slaví 8. března. Tento svátek je původem socialistický, nikoli komunistický, jak si většina lidí může myslet. Jde o mezinárodně uznávaný den stanovený Organizací spojených národů (dále jen OSN) k výročí stávky newyorských švadlen v roce 1909. Tento svátek byl OSN uznán v polovině sedmdesátých let minulého století. V New Yorku tehdy demonstrovalo 15 000 žen, které bojovaly za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, volební právo a také za zákaz dětské práce. Datum průvodu zvolily švadleny asi podle stávky žen v textilních továrnách v USA v roce 1857 (On the socialist origins of International Women's Day, 1985, str. 164).

Poprvé byl svátek žen slavený 28. února 1909. Vyhlásila ho Americká socialistická strana. Od roku 1911 se slaví také v Německu, Švýcarsku, Dánsku a USA a v Rusku je dokonce dnem volna. Prvotní myšlenkou bylo získat volební právo žen. Od roku 1975 byl svátek spojovaný s rovnoprávností žen. Datum 8. března se pevně stanovilo až po 1. světové válce.

„V podvědomí mnoha lidí je svátek spojen s dobou komunismu, a proto by jej nejráději nadobro vymazali. Tehdejší KSČ (Komunistická strana Československa) bohužel tento den využila k propagandě komunistického režimu. Ženy byly oslavovány v projevech, ale fakticky byly vnímány jen jako služky, sexuální objekty nebo levná pracovní síla. Po pádu komunismu zmizel svátek z kalendáře, ale v roce 2004 se vrátil jako Významný den ČR“ (Významný den: Mezinárodní den žen. [online]. 2011).

Původní myšlenka svátků však nemá s komunistickým režimem vůbec nic společného.

U nás se Mezinárodní den žen slavil až do roku 1989, kdy býval plný pompézních oslav. Po roce 1989 byl tento svátek vytěsněn z kalendáře i z obecného povědomí a nahrazen Dnem matek. Poslanci však vrátili MDŽ na podzim roku 2003, kdy schválili novelu zákona o svátcích. Horní komora Parlamentu se však velkou většinou postavila proti. Poslanecká sněmovna ale v únoru 2004 veto Senátu přehlasovala a 8. března tak byl zapsán do kalendáře jako významný den.

Mezinárodní den žen smysl bezesporu má a vždy měl. Bohužel byl zprofanován komunistickou minulostí na rozdávání bonboniér a punčocháčů – a skutečný obsah se vytratil.

Pro mě osobně je tento svátek bezvýznamný, ale v zásadě proti tomuto svátku nic nemám. V mé rodině se nikdy neslavil a je to možná tím, že moji rodiče mají tento svátek spojený s obdobím komunismu a proto jsou kategoricky proti slavení tohoto svátku. Věřím však, že pro starší generace je Mezinárodní den žen svátkem uctění ženy a je pro ně významným dnem v kalendáři.

K tomuto svátku bylo velmi obtížné dohledat literaturu, a proto jsem použila internetové zdroje a také informace od pamětníků z mé rodiny.

6 PRAKTICKÁ ČÁST

6.1 Výzkumný problém

V praktické části bakalářské práce se zabývám výzkumem, kterým zjišťuji, jak Češi vnímají některé z uvedených svátků – těmi jsou Vánoce a Nový rok, Velikonoce, Svatý Valentýn, Halloween a Mezinárodní den žen. Toto téma jsme si zvolila, protože svátky a jejich tradice jsou stále aktuálním tématem a sama velmi ráda svátky dodržuji a slavím. Proto mě velmi zajímá názor druhých lidí na zmíněné svátky.

Jako výzkumnou otázku jsme si stanovila: „Jak Češi ve věku od 17 do 70 let vnímají zmíněné svátky?“

6.1.1 Stanovení cíle výzkumu

Hlavním cílem anonymního šetření je prostřednictvím výzkumu zjistit, jaký význam mají svátky pro lidi a jak je tráví, a tyto údaje pak porovnat mezigeneračně. Zjištěné výsledky mohou ukázat to, zda české svátky a dodržování tradic mají velký význam a smysl i v dnešní době či nikoli.

6.2 Charakteristika souboru respondentů

Soubor respondentů se skládá celkem ze 100 lidí. V tomto souboru je 50 žen a 50 mužů a ti jsou dále rozděleni do dvou kategorií - mladší a starší generace, z nichž je 55 respondentů z mladší a 45 ze starší generace. Mladší generaci zde zastupují jedinci od 17 do 45 let. Starší generaci pak představují respondenti od 46 do 70 let. Tyto dvě generace jsem rozdělila dle vlastního uvážení. Jedince ve věku nad 45 považuji totiž za starší generaci, jelikož v tomto věku jsou i mí rodiče.

6.3 Předvýzkum

Toto téma jsem v předstihu konzultovala se svou rodinou, včetně námětů k sestavení dotazníku. Pro kontrolu správnosti mých předpokladů jsem finální verzi připraveného dotazníku předložila 10 lidem. Od nich jsem následně dostala informaci, že ve vyplnění dotazníku neregistrují žádný problém a všechny otázky jsou pro ně srozumitelné. Poté mi tedy nic nebránilo v započítání realizace samotného výzkumu.

6.4 Stanovení hypotéz

Rozhodla jsme se pro hypotézy zaměřené jak na pohlaví a věk, tak na hypotézu, která není závislá na těchto faktorech. Po prostudování dostupné literatury zabývající se danou problematikou jsem si stanovila následující hypotézy.

H1: *Lidé, kteří tráví Vánoce doma se svojí rodinou, je zároveň považují za nejoblíbenější svátek.*

Při formulaci této hypotézy jsem vycházela čistě z vlastních zkušeností a zkušeností členů mé rodiny.

H2: *Muži slaví Velikonoce více než ženy.*

Domnívám se, že muži opravdu slaví Velikonoce více než ženy a to z toho důvodu, že muži nemají okolo tohoto svátku Velikonoc tolik povinností jako ženy. Ženy musí stihnout a zařídit vše potřebné, co se k těmto svátkům váže. Ať už je to vaření tradičních pokrmů, barvení vajíček, shánění dekoračních předmětů nebo důkladný úklid bytu.

H3: *Ženy častěji kupují dárky svým partnerům ke svátku Svatého Valentýna než muži.*

U této hypotézy jsem vycházela z předpokladu, že ženy tento svátek zamilovaných prožívají více než muži. Ženám, podle mého názoru, záleží více na projevech lásky prostřednictvím dárků, ale co se týká mužů, tak muži tyto věci příliš neřeší.

H4.: *Halloween je pro mladší generace více známý svátek než pro starší generace.*

Domnívám se, že Halloween je pro starší generace opravdu neznámým svátkem a spíše tato generace slaví české Dušičky. Mladší generace už je s tímto svátkem lépe obeznámena například ze školy.

H5: *Starší generace slaví Mezinárodní den žen častěji než mladší generace.*

Při formulaci této hypotézy jsem opět vycházela ze zkušeností členů mé rodiny. Dle mého názoru, starší generace považují tento svátek stále ještě jako uctění ženy. Mladší generace však tento svátek již neslaví a nic jim neříká.

6.5 Metoda sběru dat

V bakalářské práci jsem použila kvantitativní metodu sběru dat pomocí dotazníku. Sestavila jsem dotazník, který má 20 položek. V prvních dvou otázkách zjišťuji pohlaví a věk respondentů. Dále jsem se již zaměřila na otázky týkající se samotného výzkumného problému.

Volila jsem jak uzavřené otázky, které nabízí hotové alternativní odpovědi, tak polouzavřené otázky, ve kterých si respondent vybírá mezi dvěma či více alternativami a ještě tyto otázky žádají vysvětlení či objasnění (Gavora, 2000, s. 124-126).

Z důvodů zjištění co nejpravdivějších a nejobjektivnějších odpovědí jsem zvolila dotazník anonymní.

6.6 Realizace výzkumu

Dotazníky jsem rozdala celkem 115 lidem a výzkum probíhal v měsících prosinec 2012 a leden 2013. Návratnost byla 100%. Při následném pročitání dotazníků jsem však musela 15 vyplněných dotazníků vyřadit, jelikož buď chyběla jedna z odpovědí či bylo v rámci jedné otázky zvoleno více odpovědí. I přesto jsem obdržela dostatečné množství dotazníků od respondentů pro závěrečné vyhodnocení výzkumu.

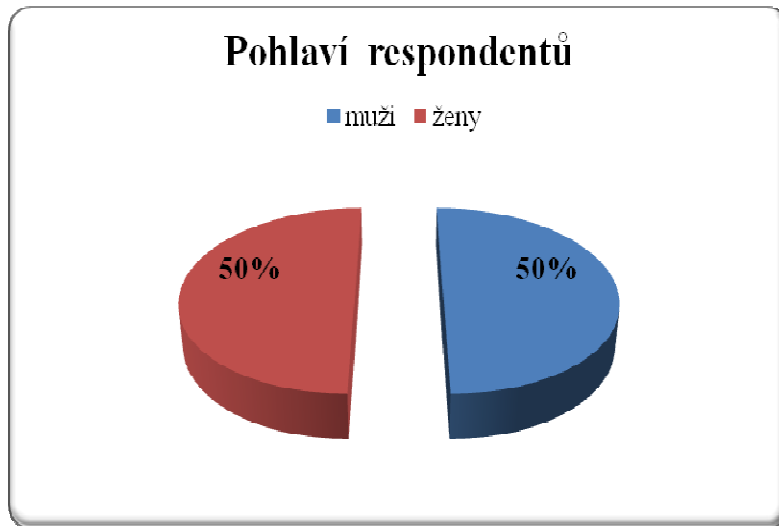
6.7 Analýza výsledků dotazníkového šetření

Při zpracovávání výsledků jsem jednotlivé odpovědi vložila do tabulek a výsledky jsou vyjádřené procentuálně se zaokrouhlením na dvě desetinná místa. Tabulky k jednotlivým položkám dotazníku jsou přeneseny do podoby grafů. Pro vyhodnocení kontingenčních tabulek jsem použila vyhodnocení χ^2 – kvadrát testu. Pro vyhodnocení rozdílů pomocí testu významnosti χ^2 – kvadrát jsem zvolila hladinu pravděpodobnosti 0,05 %.

6.8 Charakteristika respondentů

Pohlaví respondentů

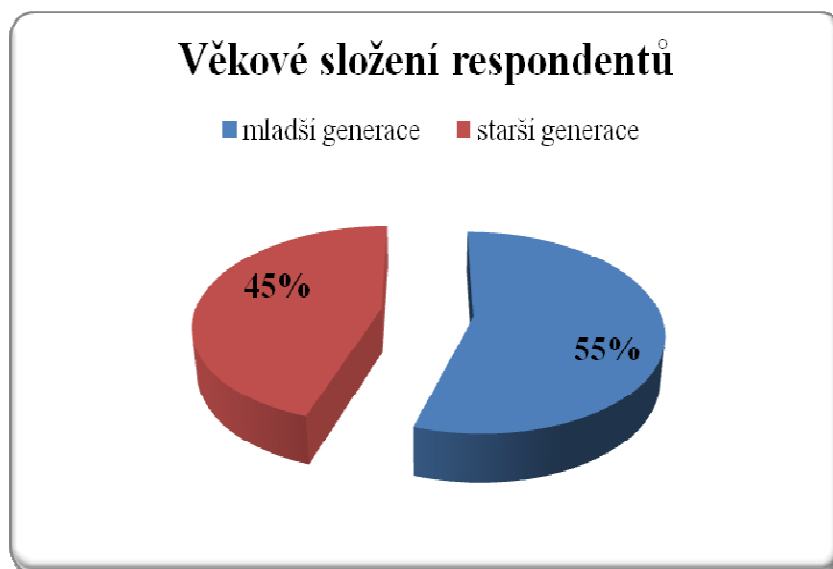
Graf č. 1: Pohlaví respondentů

Dotazníkové šetření proběhlo mezi 100 respondenty, z nichž bylo 50 mužů a 50 žen.

Věk respondentů

Graf č. 2: Věkové složení respondentů

Výzkumu se účastnili respondenti ve věku od 17 do 70 let. K vyhodnocení hypotéz jsem potřebovala znát věk respondentů, abych je následně mohla rozdělit do kategorie mladší

generace (17-45 let) a starší generace (46-70 let). Mezi 100 respondenty bylo 55 lidí mladší generace a 45 lidí starší generace.

6.9 Interpretace dat

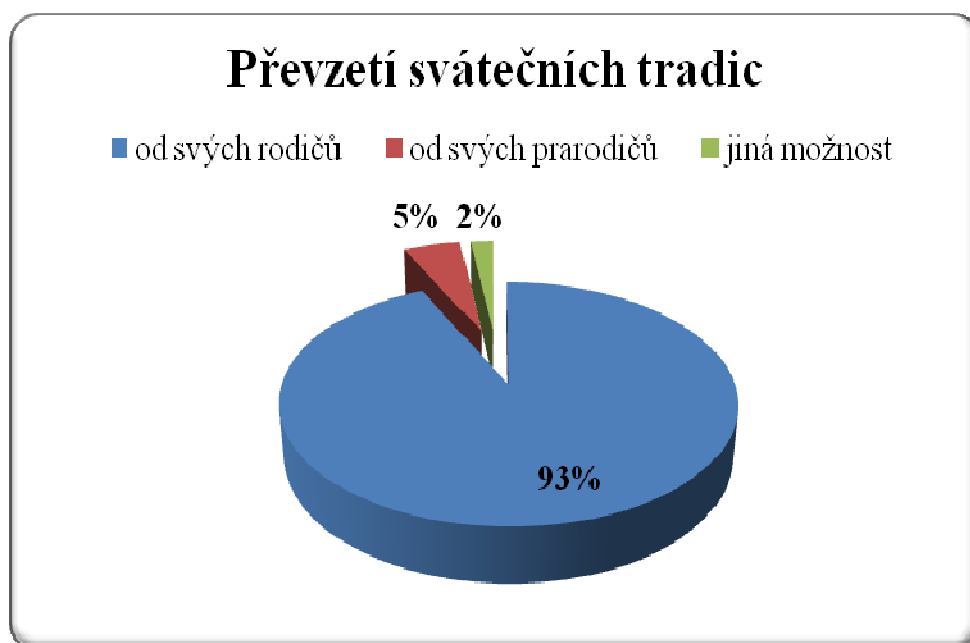
V následující části práce interpretuji data zjištěná dotazníkovým šetřením. Příslušná témata jsou doplněna i o grafický výstup.

6.9.1 Vyhodnocení otázek

Z 18 otázek v dotazníku dále grafickým výstupem interpretuji následující zvolená témata:

Otázka č. 3: Od koho jste převzali sváteční tradice?

Graf č. 3: Převzetí svátečních tradic

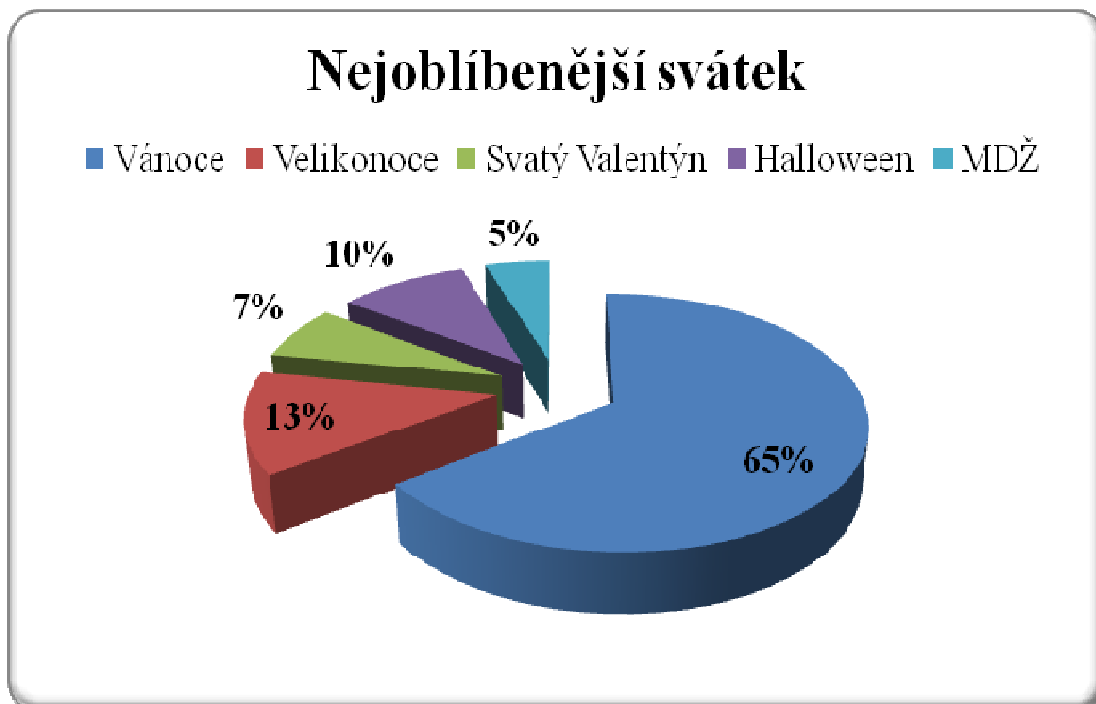

Výsledky této otázky mne nijak výrazněji nepřekvapily. Celých 93% respondentů odpovědělo, že sváteční tradice převzali od svých rodičů. Pouze 5% dotázaných odpovědělo, že sváteční tradice převzali od svých prarodičů a pouhých 2% respondentů uvedlo jinou možnost. Jako jiná možnost byla uvedena odpověď, že respondentka převzala sváteční tradice od manželovy rodiny žijící v zahraničí a jako další jiná možnost byla uvedena, že respondent převzal tradice z knih, z časopisů a z masmédií.

Otázka č. 4: Který svátek z uvedených máte nejvíce rádi a proč?

Graf č. 4: Nejoblíbenější svátek

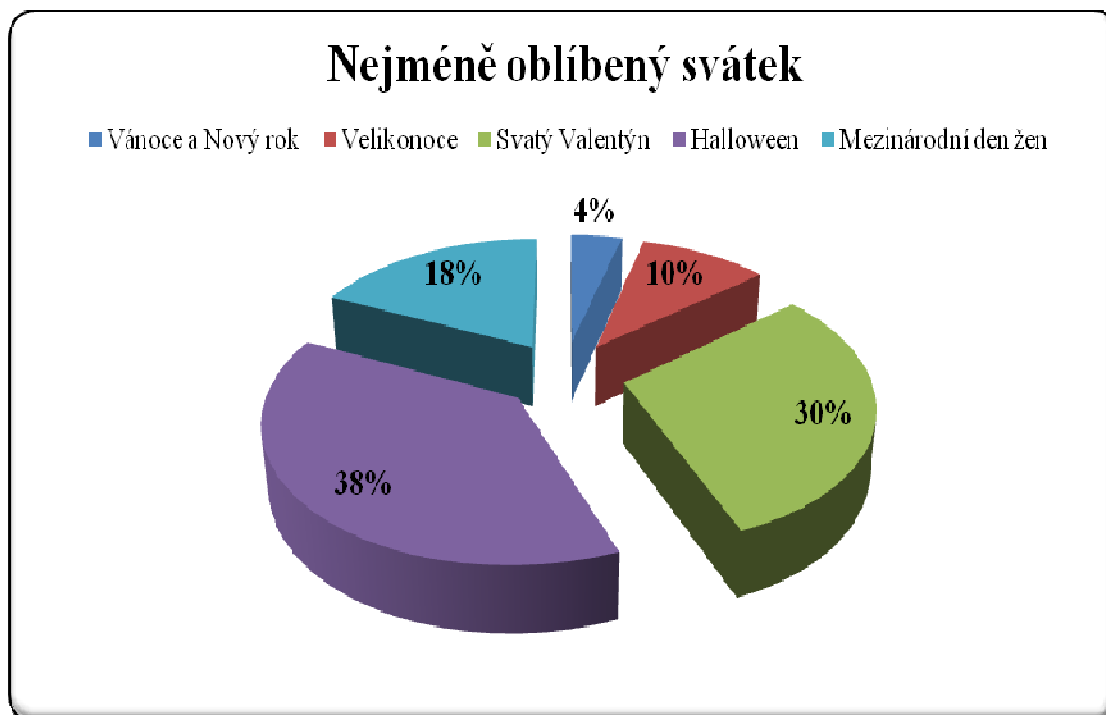

Z této otázky jasně vyplynulo, že nejoblíbenějším svátkem v roce jsou Vánoce a Nový rok (celých 65%). Druhým nejoblíbenějším svátkem jsou Velikonoce (13%). Svátek Halloween byl uveden v 10% případů. Svatý Valentýn odpovědělo 7% respondentů a Mezinárodní den žen byl uveden pouze v 5% případů.

Nejčastější odpovědí, proč mají lidé nejraději Vánoce a Nový rok, bylo kvůli jejich atmosféře a také díky tomu, že se sejde celá rodina a slaví tyto svátky společně. V případě Velikonoc bylo nejčastějším vysvětlením, že se jedná o křesťanské svátky spojené s oslavou příchodu jara.

Otázka č. 5: Který svátek z uvedených máte naopak nejméně rádi a proč?

Graf č. 5: Nejméně oblíbený svátek

V tomto případě je zřejmé, že nejméně oblíbeným svátkem je Halloween (38%). Nejčastěji uváděným důvodem, proč lidé tento svátek nemají rádi, bylo, že tento svátek je komerční svátek převzatý z USA a že u nás v České republice nemá žádnou tradici.

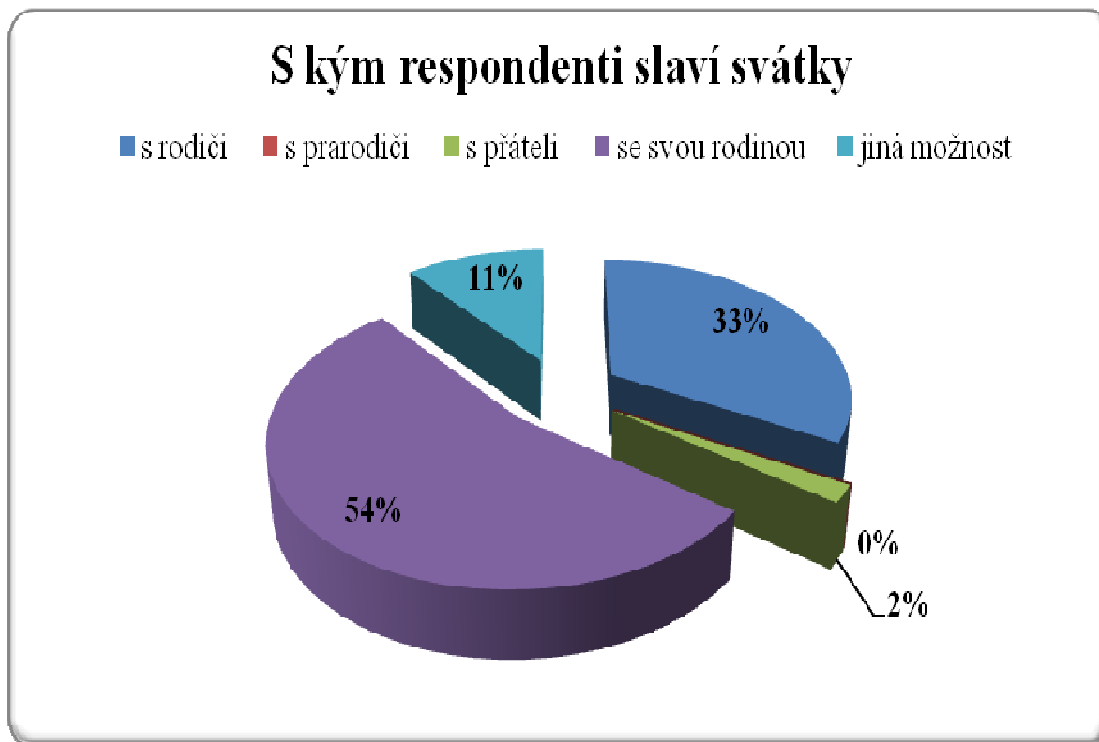
Druhým nejméně oblíbeným svátkem je Svatý Halloween (30%). Odpovědi byly obdobné jako u Halloweenu, tedy že se jedná o americký komerční svátek. Respondenti také uváděli důvod, že nechápou, proč by měli dokazovat svou lásku partnerovi či partnerce pouze jeden den v roce.

Mezinárodní den žen byl uveden v 18% případech a zde byl uveden jako nejčastější důvod, že tento svátek byl zprofanován komunistickým režimem.

Celkem 10% respondentů pak uvedlo Velikonoce jako nejméně oblíbený svátek a pouze 4% dotázaných odpovědělo možnost Vánoce a Nový rok.

Otázka č. 6: S kým slavíte vánoční svátky?

Graf č. 6: S kým respondenti slaví svátky

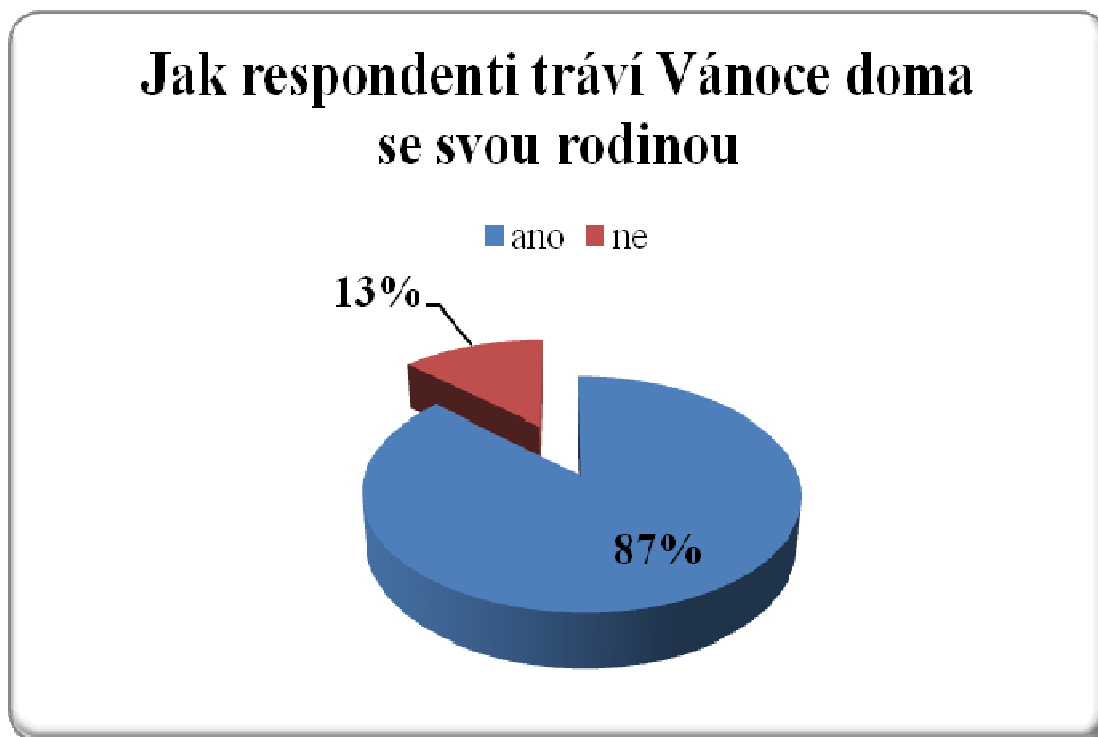
Z výzkumu vyplývá, že 54% respondentů slaví vánoční svátky se svou rodinou (čili s manželkou/manželem a dětmi). 33% dotázaných uvedlo jako odpověď své rodiče. Těchto 33% odpovědí bylo převážně od respondentů z kategorie mladší generace.

Odpověď jiná možnost byla zvolena v 11% případech a zde respondenti uváděli, že vánoční svátky slaví se svým partnerem/partnerkou či druhem/družkou.

Pouze 2% lidí odpovědělo, že tyto svátky slaví s přáteli a možnost s prarodiči nevedl žádný respondent.

Otázka č. 7: *Jste na Vánoce doma se svou rodinou?*

Graf č. 7: *Jak respondenti tráví Vánoce doma se svou rodinou*

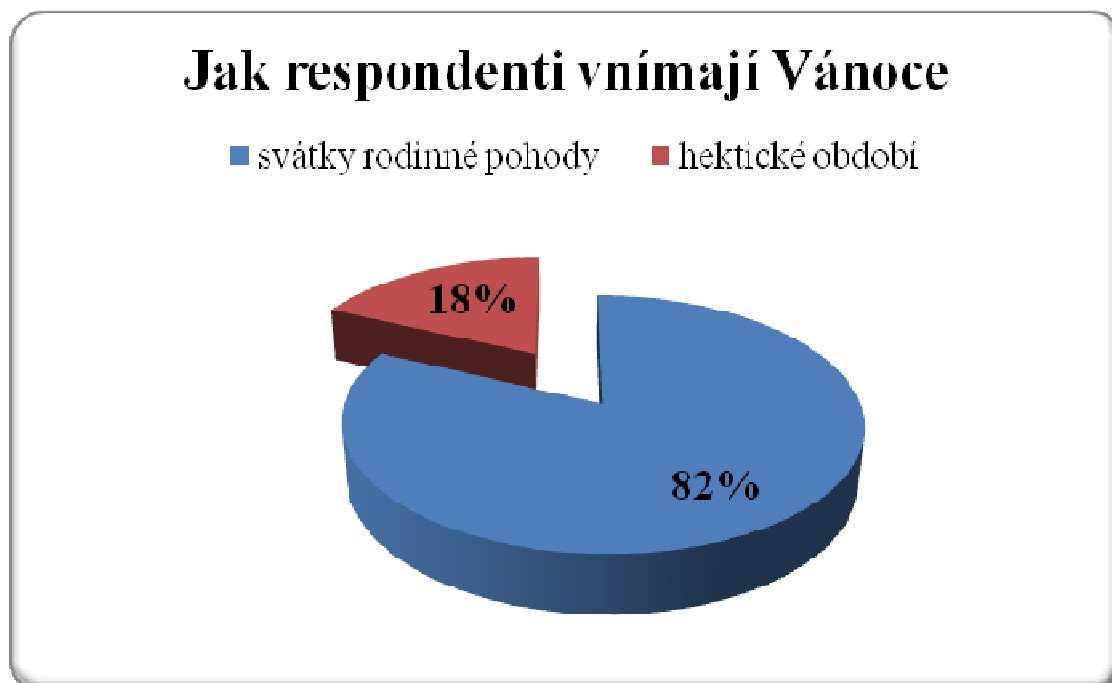

Jednoznačnost odpovědí na tuto otázku hovoří dle mého názoru za své. Celých 87% všech respondentů tráví Vánoce doma se svou rodinou – do rodiny zde byli zahrnuti rodiče, prarodiče a vlastní rodina respondentů.

Pouhých 13% uvedlo, že tráví Vánoce s přáteli, se svým partnerem/partnerkou, tudíž ne doma se svou rodinou.

Otázka č. 8: Vánoce považujete spíše za?

Graf č. 8: Jak respondenti vnímají Vánoce

U této otázky byla jedna z odpovědí opět zvolena jednoznačně. Celkem 82% dotázaných odpovědělo, že Vánoce považují za svátky rodinné pohody. Rodinná pohoda je dle mého názoru základem šťastného života. O Vánocích se sejde celá rodina a slaví společně tyto překrásné svátky pohody, míru a klidu.

Celkem 18% uvedlo, že Vánoce vnímají jako hektické období. Domnívám se, že řada lidí totiž pociťuje během Vánoc stres či úzkost z nakupování dárků v přeplněných obchodních domech nebo z nekonečných svátečních rodinných setkání a společenských příležitostí.

Otázka č. 9: Slavíte svátek Svatého Valentýna?

Graf č. 9: Jak respondenti slaví svátek Sv. Valentýna

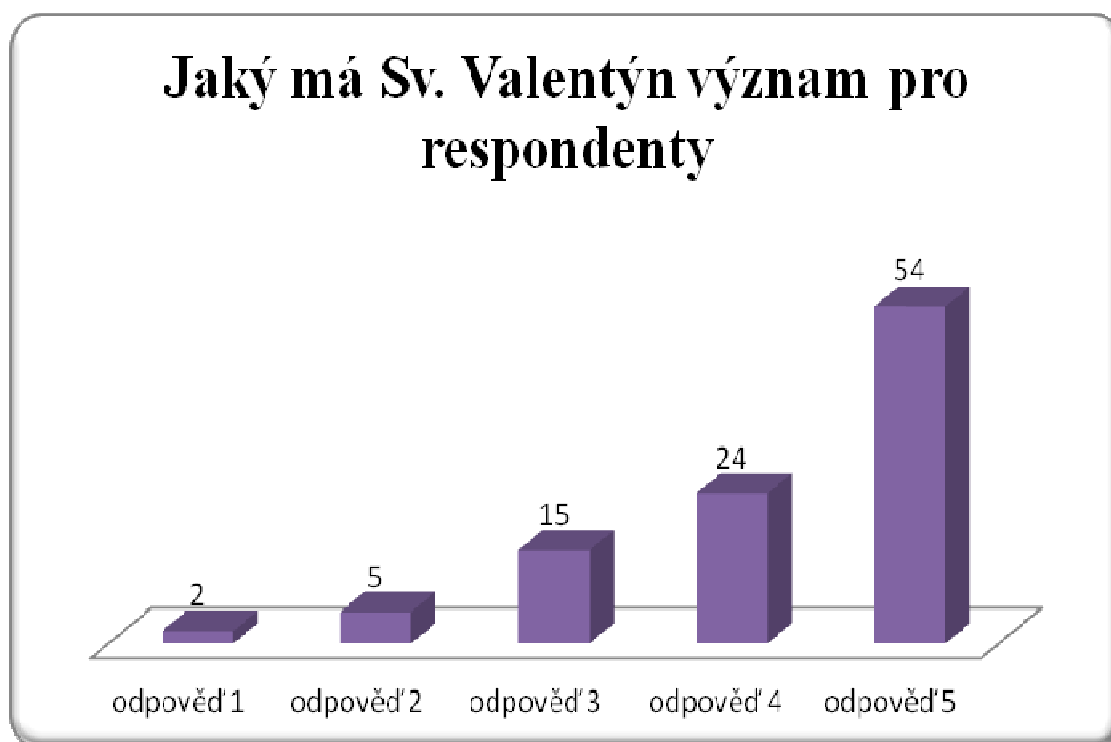

Procentuelní výsledky této otázky mě překvapily. Myslela jsem, že odpovědi budou v poměru zhruba 50:50. Ale jak můžeme vidět z grafického znázornění, tak 80% lidí ze sta uvedlo, že svátek Svatého Valentýna vůbec neslaví. Nejčastějším vysvětlením bylo, že se jedná o komerční americký svátek převzatý z USA a také to, že respondenti nechápou, proč by si měli s partnerem/partnerkou dokazovat lásku pouze jeden den v roce.

Pouhých 20% respondentů odpovědělo, že tento svátek slaví.

Otázka č. 10: Má pro Vás svátek Svatého Valentýna důležitý význam?

Graf č. 10: Jaký má Sv. Valentýn význam pro respondenty

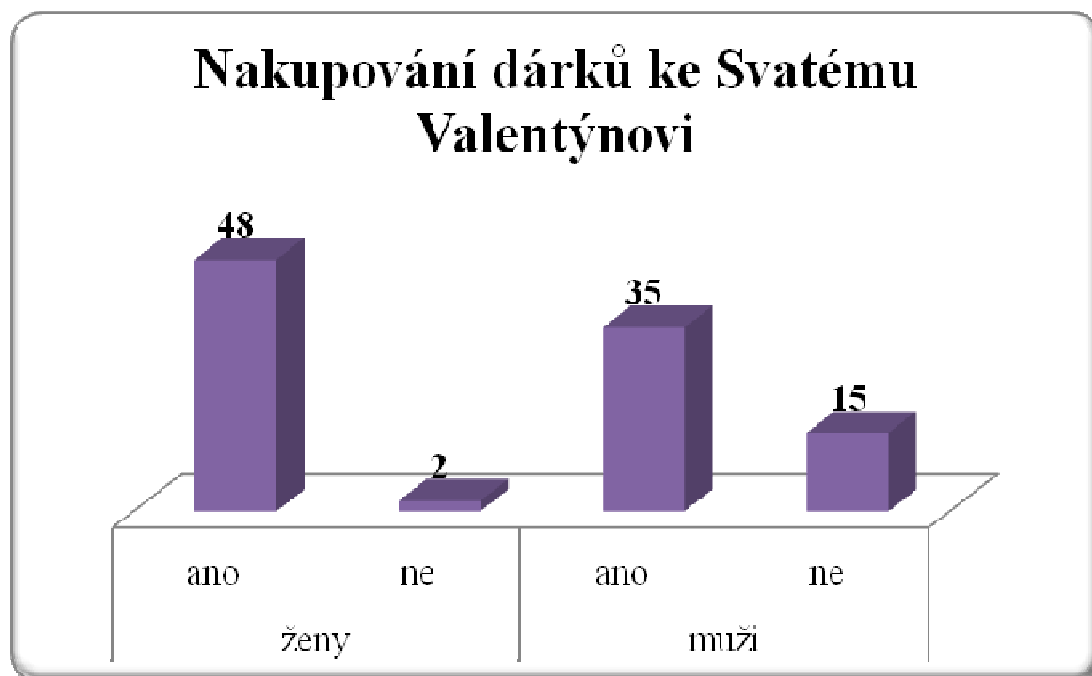
U otázky č. 10 měli respondenti k dispozici v dotazníku stupnici od 1 do 5, kde 1 znamenala velmi důležitý, 2 – důležitý, 3 – neutrální, 4 – nedůležitý a 5 – absolutně nedůležitý.

Mezi 100 respondenty je průměrná odpověď 4,23, z čehož vyplývá, že pro dotazované jedince je svátek Svatého Valentýna absolutně nedůležitým dnem v roce. Nejméně označovaná odpověď je 1, nejvíce označovaná odpověď je pak 5.

Tento výsledek mě nijak nepřekvapil, jelikož v předchozí otázce č. 9 odpovědělo 80% respondentů, že svátek Svatého Valentýna neslaví a proto se domnívám, že jim tento svátek nepřijde důležitý.

Otázka č. 11: Kupujete dárky své partnerce/svému partnerovi ke Sv. Valentýnovi?

Graf č. 11: Nakupování dárků ke Svatému Valentýnovi

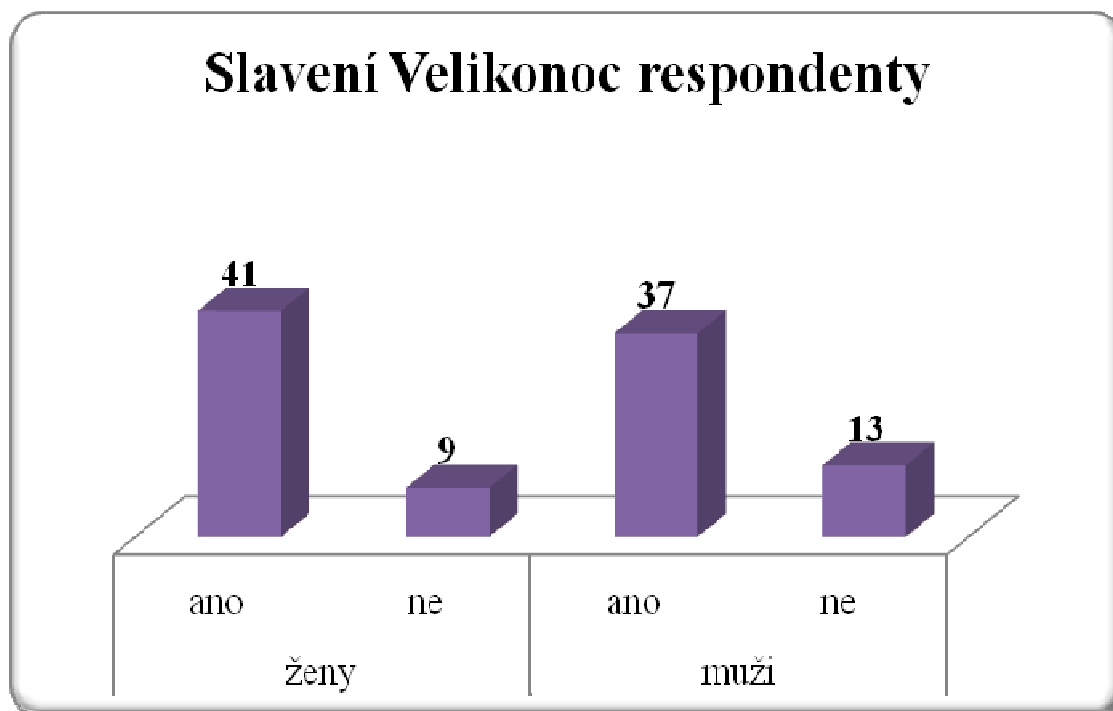
U této otázky bylo zapotřebí rozlišit pohlaví respondentů. 48 žen z 50 dotazovaných (celkem 96%) uvedlo, že pro své partnery kupují dárky k svátku Svatého Valentýna a pouze 2 ženy (4%) uvedly, že nekupují žádné dárky.

Celkem 35 mužů z 50 dotázaných (70%) odpovědělo, že dárek své partnerce kupují a 15 (30%) mužů odpovědělo, že ne.

Otázka č. 12: Slavíte Velikonoce?

Graf č. 12: Slavení Velikonoc respondenty

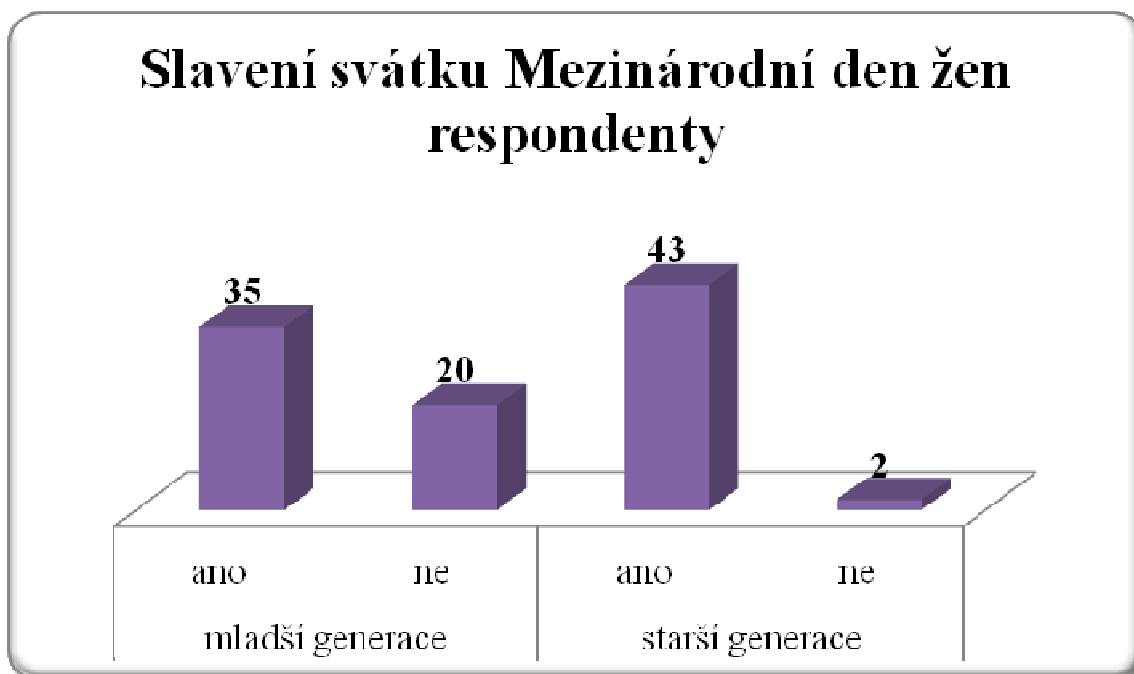
Procentuelní výsledky odpovědí u ženského pohlaví mě překvapily, jelikož jsem se domnívala, že ženy v současné době Velikonoce příliš neslaví a to z toho důvodu, protože musí stihnout a zařídit vše potřebné, co se k těmto svátkům váže. Ať už je to vaření tradičních pokrmů, barvení vajíček, shánění dekoračních předmětů nebo důkladný úklid bytu.

Ale jak můžeme vidět z grafu, tak výsledek vyhodnocení uvádí, že 41 žen z 50 (82%) odpovědělo, že Velikonoce slaví a jen 9 respondentek (18%) uvedlo, že tento svátek neslaví.

37 mužů (74%) pak odpovědělo, že Velikonoce slaví a 13 z 50 mužů (26%), že tento svátek neslaví.

Otázka č. 15: Slavíte Mezinárodní den žen?

Graf č. 15: Slavení svátku Mezinárodní den žen respondenty

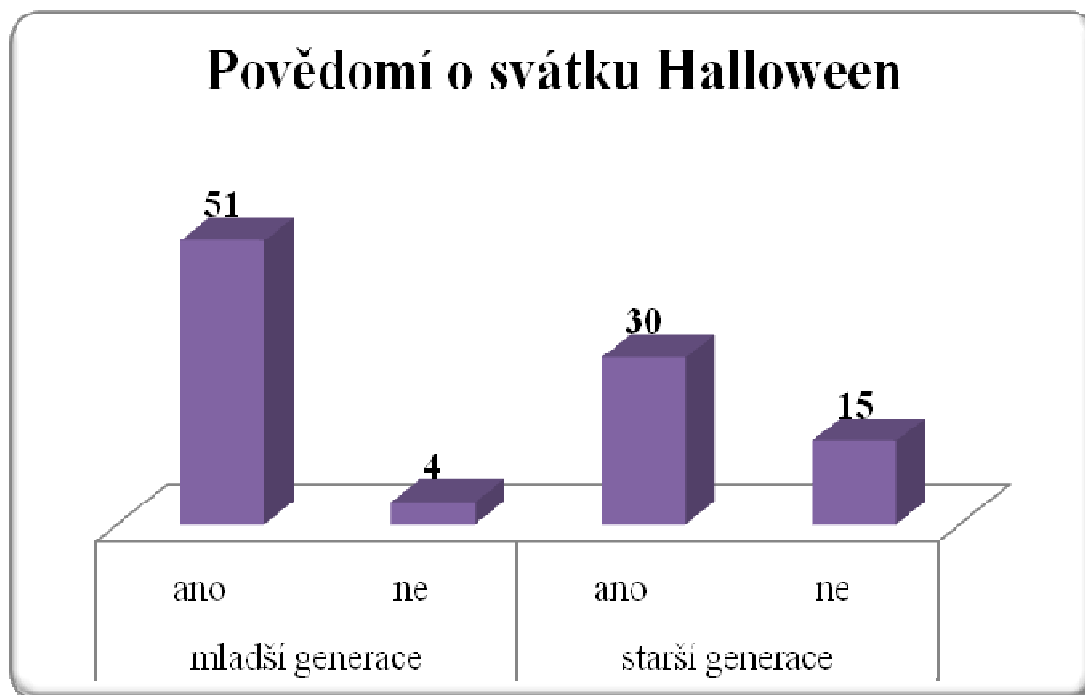
Díky tomuto grafickému vyjádření můžeme lépe porovnat výsledné hodnoty v závislosti na věku respondentů. Jak jsem již zmínila, respondenty jsem rozdělila do dvou kategorií – mladší a starší generace.

20 respondentů mladší generace (36,36%) odpovědělo, že MDŽ neslaví a 35 z dotázaných (63,64%) uvedlo, že slaví.

U starší generace uvedlo 43 lidí (95,60%), že MDŽ slaví a 2 respondenti (4,40%) odpověděli, že neslaví.

Otázka č. 19. Je pro Vás svátek Halloween blíže známý?

Graf č. 19: Povědomí o svátku Halloween

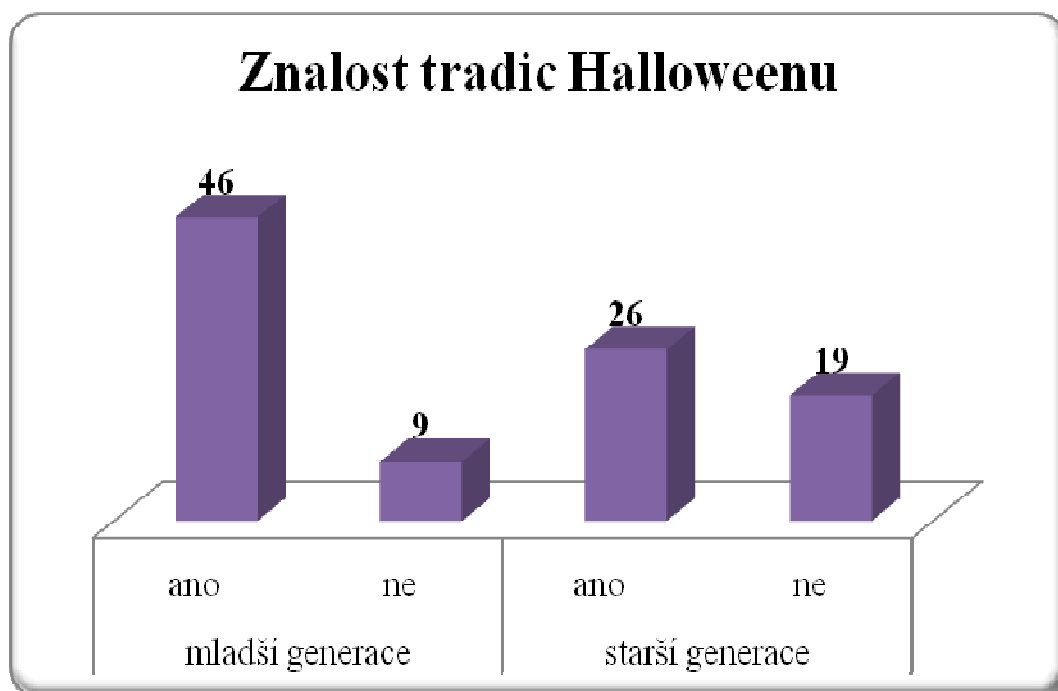
U svátku Halloween jsem opět musela respondenty rozlišit na mladší a starší generaci, abych následně mohla vyhodnotit jednu z hypotéz.

51 z 55 dotazovaných (92,73%) z mladší generace uvedlo, že Halloween je pro ně blíže známý svátek. Pouze 4 respondenti (7,27%) uvedli, že jim tento svátek nic neříká.

U starší generace 15 ze 45 respondentů (66,67%) odpovědělo, že Halloween jako svátek neznají a 30 z nich (33,33%) uvedlo, že Halloween je jim blíže známý.

Otázka č. 20: Znáte některou typickou tradici Halloweenu?

Graf č. 20: Znalost tradic Halloweenu

U této otázky jsem musela opět vyhodnotit odpovědi respondentů podle jejich věkového zařazení do kategorie mladší a starší generace.

46 z 55 respondentů (83,64%) mladší generace a 26 ze 45 dotázaných (57,78%) starší generace uvedlo, že nějakou typickou tradici Halloweenu znají. Jako nejčastější odpovědi bylo, že znají tradiční pořekadlo „Trick or treat“, vydlabané dýně a strašidelné kostýmy.

9 lidí mladší generace (16,36%) a 19 ze starší generace (42,22%) odpovědělo, že žádnou tradici Halloweenu neznají.

Ti respondenti, kteří v předchozí otázce č. 19 odpověděli, že jim svátek Halloween není blíže známý a pak do dotazníku uvedli, že znají nějakou typickou tradici, byli zařazeni ve vyhodnocení do skupiny, které je svátek Halloween blíže známý.

6.10 Verifikace hypotéz

H1: Lidé, kteří považují Vánoce za svátky rodinné pohody, je mají zároveň za nejoblíbenější svátek.

Chí – kvadrát test

$$\alpha = 0,05$$

H0: Vnímání Vánoc jako svátku rodinné pohody není závislé na jeho oblíbenosti.

H1: Vnímání Vánoc jako svátku rodinné pohody je závislé na jeho oblíbenosti.

Pozorované četnosti

Vánoce považují	Data	Nejoblíbenější svátek					celkem
		Vánoce	Velikonoce	Svatý Valentýn	Halloween	MDŽ	
rodinná pohoda	Počet	59	7	6	5	5	82
	%	71,95%	8,54%	7,33%	6,09%	6,09%	100,00%
hektické období	Počet	6	6	1	5	0	18
	%	33,33%	33,33%	5,56%	27,78%	0,00%	100,00%
Celkem		65	13	7	10	5	100
Celkem %		65,00%	13,00%	7,00%	10,00%	5,00%	100,00%

Očekávané četnosti

Vánoce považují	Nejoblíbenější svátek					
	Vánoce	Velikonoce	Svatý Valentýn	Halloween	MDŽ	Celkem
rodinná pohoda	53,3	10,66	5,74	8,2	4,1	82
hektické období	11,7	2,34	1,26	1,8	0,9	18
Celkem	65	13	7	10	5	100

Signifikace chí-kvadrát testu (**p**) = **0,000999**

$p < 0,05 \rightarrow$ přijímám H1; zamítám H0

Z výsledků vyplývá, že přijímám hypotézu H1 a to, že vnímání Vánoc jako svátku rodinné pohody je závislé na jeho oblíbenosti.

Při formulaci této hypotézy jsem vycházela čistě z vlastních zkušeností a zkušeností členů mé rodiny. Byla jsem přesvědčena, že ti lidé, kteří mají za nejoblíbenější svátek právě Vánoce a Nový rok, je zároveň musí považovat za svátky rodinné pohody.

Procentuelní vyjádření u těch respondentů, kteří mají Vánoce a Nový rok za neoblíbenější svátek a zároveň za svátky rodinné pohody, je 71,95%. U respondentů, kteří mají Vánoce a Nový rok za nejoblíbenější svátek, ale na druhou stranu je zároveň považují za hektické období, je procentuelní vyjádření 33,33%.

Díky ověření výsledků χ^2 – kvadrát testem jsem zjistila, že rozdíl je statisticky významný a hypotézu „*Lidé, kteří považují Vánoce za svátky rodinné pohody, je mají zároveň za nejoblíbenější svátek.*“ **potvrzují.**

H2: *Muži slaví Velikonoce více než ženy.*

Chí – kvadrát test

$\alpha = 0,05$

H0: Slavení Velikonoc není závislé na pohlaví.

H1: Slavení Velikonoc je závislé na pohlaví.

Pozorované četnosti

Pohlaví	Data	Slaví		
		ano	ne	celkem
Muž	Počet	37	13	50
	%	74,00%	26,00%	100,00%
Žena	Počet	41	9	50
	%	82,00%	18,00%	100,00%
Celkem		78	22	100
Celkem %		78,00%	22,00%	100,00%

Očekávané četnosti

Pohlaví	Slaví		
	ano	ne	celkem
Muž	39	11	50
Žena	39	11	50
Celkem	78	22	100

Signifikace chí-kvadrát testu (**p**) = **0,33424**

$p > 0,05 \rightarrow$ H0 přijímám; H1 zamítám

Jelikož přijímáme H0, uznáváme tak, že slavení Velikonoc není závislé na pohlaví.

Procentuelní vyjádření u mužského pohlaví, jež slaví Velikonoce je 74%, u ženského pohlaví je to pak celých 82%.

Jak bylo zjištěno Chí-kvadrát testem, rozdíl není statisticky významný a proto hypotézu „*Muži slaví Velikonoce více než ženy*“ **zamítám**.

H3: Ženy častěji kupují dárky svým partnerům ke svátku Svatého Valentýna než muži.

Chí – kvadrát test

$\alpha = 0,05$

H0: Nakupování dárků ke svátku Svatého Valentýna není závislé na pohlaví.

H1: Nakupování dárků ke svátku Svatého Valentýna je závislé na pohlaví.

Pozorované četnosti

Pohlaví	Data	Kupují		
		ano	ne	celkem
Muž	Počet	35	15	50
	%	70,00%	30,00%	100,00%
Žena	Počet	48	2	50
	%	96,00%	4,00%	100,00%
Celkem		83	17	100
Celkem %		83,00%	17,00%	100,00%

Očekávané četnosti

Pohlaví	Kupují		
	ano	ne	celkem
Muž	41,5	8,5	50
Žena	41,5	8,5	50
Celkem	83	17	100

Signifikace chí-kvadrát testu (**p**) = **0,000539**

$p < 0,05 \rightarrow$ přijímám H1; zamítám H0

Dle výsledků chí-kvadrát testu tedy přijímám hypotézu, že nakupování dárků ke svátku Svatého Valentýna je závislé na pohlaví. Z toho tedy vyplývá, že více žen kupuje dárky svým partnerům než muži svým partnerkám. U žen je procentuelní vyjádření 96%, u mužů 70%.

Díky potvrzení statistické významnosti tedy **přijímám** hypotézu „Ženy častěji kupují dárky svým partnerům ke svátku Svatého Valentýna než muži.“

H4: *Halloween je pro mladší generace více známý svátek než pro starší generace.*

Chi – kvadrát test

$$\alpha = 0,05$$

H0: Povědomí o svátku Halloween není závislé na věku.

H1: Povědomí o svátku Halloween je závislé na věku.

Pozorované četnosti

Věková kategorie	Data	Známý		
		ano	ne	celkem
Mladší	Počet	51	4	55
	%	92,73%	7,27%	100,00%
Starší	Počet	30	15	45
	%	66,67%	33,33%	100,00%
Celkem		81	19	100
Celkem %		81,00%	19,00%	100,00%

Očekávané četnosti

Věková kategorie	Známý		
	ano	ne	celkem
Mladší	44,55	10,45	55
Starší	36,45	8,55	45
Celkem	81	19	100

Signifikace chí-kvadrát testu (**p**) = **0,00095**

$p < 0,05 \rightarrow$ přijímám H1; zamítám H0

V tomto případě přijímám alternativní hypotézu H1, tedy že povědomí o svátku Halloween je závislé na věku. Mladším generacím je Halloween blíže známým svátkem více než starším generacím. U mladší generace odpovědělo celkem 51 z 55 respondentů (což činí 92,73%), že Halloween je jim blíže známý. 15 ze 45 dotázaných respondentů z kategorie starší generace (což činí 33,33%) uvedlo, že Halloween jim nic neříká.

Na základě výše zmíněných údajů tedy **přijímám** hypotézu „*Halloween je pro mladší generace více známý svátek než pro starší generace.*“

H5: Starší generace slaví Mezinárodní den žen častěji než mladší generace.

Chí – kvadrát test

$\alpha = 0,05$

H0: Slavení svátku MDŽ není závislé na věku.

H1: Slavení svátku MDŽ je závislé na věku.

Pozorované četnosti

Věková kategorie	Data	Slaví		
		ano	ne	celkem
Mladší	Počet	35	20	55
	%	63,64%	36,36%	100,00%
Starší	Počet	43	2	45
	%	95,60%	4,40%	100,00%
Celkem		78	22	100
Celkem %		78,00%	22,00%	100,00%

Očekávané četnosti

Věková kategorie	Slaví		
	ano	ne	celkem
Mladší	42,9	12,1	55
Starší	35,1	9,9	45
Celkem	78	22	100

Signifikace chí-kvadrát testu (**p**) = **0,0001263**

$p < 0,05 \rightarrow$ přijímám H1; zamítám H0

Dle výsledků chí-kvadrát testu tedy přijímám hypotézu, že slavení svátku MDŽ je závislé na věku. Respondenti starší generace tedy slaví Mezinárodní den žen více jak respondenti té mladší. Procentuelní vyjádření slavení svátku MDŽ u starší generace se rovná 95,60%. U mladší generace je procentuelní vyjádření 63,64%.

Díky výsledkům testování tedy **přijímám** testovanou hypotézu „*Starší generace slaví Mezinárodní den žen častěji než mladší generace.*“

6.11 Závěr výzkumu

Výzkum, který se konal mezi respondenty ve věku 17 – 70 let pomocí dotazníkového šetření, přinesl celou řadu zajímavých informací. Šetření bylo provedeno mezi 100 lidmi v zastoupení 50 mužů a 50 žen, kteří byli dále rozděleni do kategorie mladší a starší generace, z nichž bylo 55 lidí z mladší a 45 lidí ze starší generace.

Hlavním cílem anonymního šetření bylo zjistit výzkumným způsobem u respondentů, jak vnímají jednotlivé svátky a tradice. Zmíněnými svátky byly Vánoce a Nový rok, Velikonoce, Svatý Valentýn, Halloween a Mezinárodní den žen.

Z výsledků výzkumu tedy vyplývá, že opravdu existují určité rozdíly ve vnímání a slavení zkoumaných svátků (Vánoce a Nový rok, Velikonoce, Svatý Valentýn, Halloween a Mezinárodní den žen) mezi muži a ženami a dále pak, že existuje souvislost mezi vnímáním svátků respondenty a jejich věkem. Věřím, že výzkum přinesl zajímavé informace.

Celých 93% respondentů v dotazníkovém šetření uvedlo, že sváteční tradice převzali od svých rodičů. Domnívám se, že respondenti takto odpovídali z toho důvodu, že vlastně nemohou objektivně posoudit, zda - li tyto tradice opravdu převzali právě od rodičů či byli ovlivněni jinými členy rodiny nebo jinými zdroji, jako jsou například masmédia. Proto si myslím, že procentuelní výsledek této odpovědi byl tak vysoký.

Z výzkumu dále vyplynulo, že nejoblíbenějším svátkem z 5 uvedených jsou Vánoce a Nový rok. Tato odpověď mě nijak zvlášť nepřekvapila. Vánoce jsou dle mého názoru opravdu nejkrásnějšími svátky v roce, kdy se sejde celá rodina a společně slaví. Nejméně oblíbeným svátkem je pak nejčastěji uváděn Halloween. Dle mého názoru tomu tak je, protože tento svátek není českým svátkem. Respondenti sice mají o tomto svátku značné povědomí a většina z nich (72%) zná alespoň jednu typickou tradici, ale přesto ho 93% dotázaných respondentů neslaví.

Velikonoce byly uváděny jako druhým nejoblíbenějším svátkem a jak ženy, tak muži ho ve většině případů slaví. Výsledky ohledně tohoto svátku mě překvapily, jelikož jsem se domnívala, že ženy už v dnešní době příliš Velikonoce neslaví, jelikož je považují spíše za svátky, z kterých mají užitek a radost pouze muži.

Americký svátek Svatého Valentýna má v České republice již zavedenou tradici a mou domněnku, že ženy kupují dárky svým partnerům více než muži svým partnerkám, se mi díky tomuto výzkumu dokázalo potvrdit. Celkem 96% žen kupuje dárky svým partnerům.

Ve více jak 95% slaví starší generace Mezinárodní den žen. Myslím si, že starší generace berou tento svátek stále ještě jako uctění ženy, naproti tomu mladší generace tento svátek již neslaví a nic jim neříká.

Za velmi kladný fakt provedeného šetření shledávám, že svátky se u nás v České republice stále ve velké míře slaví a že mnoho lidí stále lpí na tradicích.

ZÁVĚR

Tato práce obsahuje informace o 5 různých svátcích – těmi jsou Vánoce a Nový rok, Velikonoce, Svatý Valentýn, Halloween a Mezinárodní den žen. U každého svátku je uveden jejich původ a také jejich popis - například jaké tradice, symboly či obyčeje jsou pro jednotlivé svátky typické.

Toto téma se dotýká každého z nás. Ať už přímo nebo nepřímo. Nějakým způsobem nás svátky a tradice ovlivňují a působí na nás. Každý svátek a každá tradice má svůj smysl a význam. Každá země má své svátky, tradice a zvyky a ty jsou určitě kulturní památkou dané země. Tradice mohou být pro mladou generaci lidí velkou inspirací. Díky tradicím a lidovým zvykům mohou zjistit, že se v nich nachází mnoho moudrosti.

Existuje určitě mnoho publikací, které se zabývají tradicemi, zvyky a obyčeji těchto svátků. Člověk si tedy může kdykoliv přečíst o tomto tématu, zdrojů není skutečně málo. Osobně jsem přečetla několik publikací, které bych mohla vřele doporučit. Bylo to zajímavé a poutavé čtení. Některé tradice jsem vůbec neznala a velmi mě zaujaly. Jiné, které jsem znala, jsem si ráda připomněla.

Podařilo se mi potvrdit hypotézy H1: Lidé, kteří považují Vánoce za svátky rodinné pohody, je mají zároveň za nejoblíbenější svátek, H3: Ženy častěji kupují dárky svým partnerům ke svátku Svatého Valentýna než muži, H4: Halloween je pro mladší generace více známý svátek než pro starší generace a H5: Starší generace slaví Mezinárodní den žen častěji než mladší generace. Zamítnout jsem musela hypotézu H2: Muži slaví Velikonoce více než ženy.

Rezervu této bakalářské práce shledávám v menším souboru množství respondentů. Vzhledem k poměrně úzkému okruhu šetřeného vzorku však odpovídá mým možnostem a věřím, že jsem i přesto v rámci výzkumu poskytla dostatečně podložené informace.

Téma mé bakalářské práce mne velice zaujalo, v rámci její tvorby jsem nastudovala poměrně značné množství odborné literatury. Jsem velice ráda, že jsem měla možnost zpracovat toto téma, jelikož jsem v průběhu jeho zpracovávání získala nové zkušenosti, poznatky a vědomosti, které mě do jisté míry obohatily. Je velmi dobře, že se dodnes slaví různé svátky, člověk si v tyto sváteční dny může připomenout různé věci. Každý svátek má

své kouzlo, má svou minulost, ale také budoucnost. Já osobně si připomínám ráda různé zvyky, tradice a obyčeje. Pokud nějakou tradici neznám, ráda se o ní něco dozvím.

Podle mého názoru však měly tradice a zvyky v dřívějších dobách úplně jiný rozměr a význam. Lidé věřili v magickou moc, kterou dané rituály měly, a dodržovali je s určitou úctou. V dnešní době se tradice sice také udržují, ale už málokdo zná jejich původní význam. Z mého hlediska je to dané tím, že mladší generace ctí stejné tradice, jako ctíli jejich rodiče a prarodiče, i když jim kolikrát jejich pravý význam uniká. Pokud to tímto způsobem bude pokračovat i do dalších generací, původní smysl svátků se vytratí úplně a s ním se možná ztratí i jednotlivé tradice.

Použitá literatura

- FROLEC, Václav. *Vánoce v české kultuře*. Praha: Vyšehrad, 2001, 343 s. ISBN 80-702-1511-9.
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. ISBN 80-859-3179-6.
- HONKOVÁ, Iva a Vladimíra HONKOVÁ. *Halloween*. Olomouc: Rubico, 2008, 46 s. ISBN 978-80-7346-094-5.
- LADÝŘOVÁ, Ludmila. *České Vánoce: od Martina do Tří králů : [knížka pro děti, ale nejen pro ně]*. Pardubice: Helios, 2005. 95 s. ISBN 80-852-1118-1.
- SCHAUBER, Vera a Michael SCHINDLER. *Velká kniha o svatých, aneb, po kom se jmenujeme*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009, 143 s. ISBN 978-80-7195-332-6.
- ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Vánoce: původ, zvyky, koledy, hry a náměty*. Olomouc: Rubico, 2004, 117 s. ISBN 80-734-6033-5.
- ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Velikonoce: původ, zvyky, hry, pohádky, návody a náměty*. Olomouc: Rubico, 2004, 125 s. ISBN 80-734-6044-0.
- TINKOVÁ, Eva. *České svátky a tradice*. Kralice na Hané: Computer Media, 2010, 80 s. ISBN 978-80-7402-078-0.
- TOUFAR, Pavel. *Velikonoce*. Třebíč: Akcent, 2001, 315 s. ISBN 80-726-8129-X.
- VACLÍK, Vladimír. *České betlémy*. Praha: Integra, 1994, 127 s. ISBN 80-901-8190-2.
- VAVŘINOVÁ, Valburga. *Abeceda sv. Valentina*. Praha: Krásná paní, 2012, 63 s. ISBN 978-80-86713-83-0.
- VAVŘINOVÁ, Valburga. *Abeceda Dušiček a Halloweenu*. Praha: Krásná paní, 2011, 63 s. ISBN 978-80-86713-79-3.
- VAVŘINOVÁ, Valburga. *Malá encyklopedie Vánoc*. Praha: Libri, 2000, 286 s. ISBN 80-859-8381-8.

VONDRUŠKOVÁ, Alena. *České zvyky a obyčeje*. Praha: Albatros, 2004, 370 s. Oko. ISBN 80-000-1356-8.

ZINDELOVÁ, Michaela. *Česká velikonoční kniha: obyčeje, zvyky, výzdoba, recepty a mnoho dalšího*. Praha: Nakladatelství XYZ, 2011, 391 s. ISBN 978-807-3884-895.

Další použitá literatura

ALOIAN, Molly. *Halloween*. New York: Crabtree Publishing Company, 32 s. ISBN 978-077-8742-920.

FROLCOVÁ, Věra. *Velikonoce v české lidové kultuře*. Praha: Vyšehrad, 2001, 277 s. ISBN 80-702-1503-8.

KOCHOVÁ, Lucie. *Velká kniha o Vánocích*. Praha: Mladá fronta, 2010, 202 s. ISBN 978-80-204-2375-7.

MILES, Clement A. *Christmas customs and traditions, their history and significance*. New York: Dover Publications, 1976, 399 s. ISBN 04-862-3354-5.

TOUFAR, Pavel. *Vánoce*. Třebíč: Akcent, 2001, 247 s. ISBN 80-726-8204-0.

VEČERKOVÁ, Eva. *Od Barborky ke Třem králům*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2003, 21 s. ISBN 80-702-8208-8.

Internetové zdroje

KAPLAN, Temma. On the socialist origins of International Women's Day. 1985. Dostupné z: http://www.emancipatie.nl/_documenten/vvnl/doc/2006/KaplanSocialistOrigins.pdf

NOVÁKOVÁ, Pavlína. Významný den: Mezinárodní den žen. [online]. [cit. 2012-12-13]. Dostupné z: <http://www.infoglobe.cz/vyznamny-den-mezinarodni-den-zen/>

Přílohy - Dotazník

Vážení přátelé,

jsem studentkou 3. ročníku Humanitních studií na Univerzitě Pardubice a ráda bych Vás tímto požádala o vyplnění tohoto dotazníku. Téma mého výzkumu zní: „Význam svátků v životě Čechů.“ Věnujte mi, prosím, chvíli a pokuste se ho vyplnit pravdivě. Tento dotazník slouží pouze pro studijní účely a informace v něm uvedené nebudou v žádném případě nijak zneužity. Dotazník je anonymní a jeho vyplnění by Vám mělo zabrat zhruba 5 – 10 minut.

Předem Vám mnohokrát děkuji za vyplnění tohoto dotazníku.

Karolína Švábová

Prosím, doplňte nebo zakroužkujte.

1. Jakého jste pohlaví?

- a) muž   b) žena

2. Kolik je Vám let?

.....

3. Od koho jste převzali sváteční tradice?

- a) od svých rodičů   b) od svých prarodičů   c) jiná možnost:.....

4. Který svátek máte nejvíce rádi a proč?

- a) Vánoce a Nový rok   b) Velikonoce   c) Svatý Valentýn   d) Halloween
e) Mezinárodní den žen

(zde máte prostor uvést důvod, proč svátek, který jste zaškrtnli máte nejvíce rádi): .....

.....

.....

5. Který svátek máte naopak nejméně rádi a proč?

- a) Vánoce a Nový rok   b) Velikonoce   c) Svatý Valentýn   d) Halloween
e) Mezinárodní den žen

(zde máte prostor uvést důvod, proč svátek, který jste zaškrtnli máte nejméně rádi): .....

.....
.....

6. S kým slavíte vánoční svátky?

- a) s rodiči   b) s prarodiči   c) s přáteli   d) se svou rodinou
e) jiná možnost:.....

7. Jste na Vánoce doma se svou rodinou?

- a) ano   b) ne

8. Vánoce považujete spíše za:

- a) svátky rodinné pohody   b) hektické období

9. Slavíte svátek Svatého Valentýna?

- a) ano   b) ne *(uved'te, prosím, z jakého důvodu):* .....

.....
.....

10. Má pro Vás svátek Svatého Valentýna důležitý význam? (zakroužkujte prosím číslo)

Velmi důležitý	důležitý	neutrální	nedůležitý	absolutně nedůležitý
1	2	3	4	5

11. Kupujete dárky své partnerce/svému partnerovi ke Sv. Valentýnovi?

- a) ano   b) ne

19. Je pro Vás svátek Halloween blíže známý?

a) ano

b) ne

20. Znáte některou typickou tradici Haloweenu?

a) ano (*uved'te, prosím, kterou*).....

.....

b) ne

Mnohokrát děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplnění tohoto dotazníku.